

Rusijos Duma reikalauja, kad Rusija išstotų iš NATO Partnerystės

Maskva, rugsėjo 11 d. (OMRI) — Praėjusį penktadienį, specialiosios Rusijos Dumos sesijos dėl NATO puolimų išvakarėse, prezidentas Boris Jelcinas pavadino NATO puolimus prieš serbų pozicijas Bosnijoje „nepriimtiniu“ veiksniu ir pridūrė, kad Rusija galinti Serbijai siūsti daugiau nei tik humanitarines pagalbas, jei NATO bombardavimai nesiliaus. Ir tuomet jis vėl pakartojo kvietimą spalio mėnesį Maskvoje turėti tarptautinę konferenciją dėl Bosnijoje vykstančio karo.

Jis pakartojo Rusijos jau anksčiau išreikštą pasipriešinimą NATO plėtimui „iki Rusijos sienų“, sakydamas, kad tai „įžeis karo liepsnas visoje Europoje. „Savo veiksmams Bosnijoje“, sakė Jelcinas, „NATO parodė, ką gali padaryti“.

Tikėdamasis kritikos iš Rusijos užsienio reikalų ministro Andrej Kozjrev, Jelcinas išreiškė savo „nepasitenkinimą“ ministerijos darbu, sakydamas, jog jei jis nepasitaisys, jam teksią padaryti „atitinkamas išvadas“.

Sekantį dieną specialioje sesijoje Rusijos parlamento žemesnieji rūmai — Valstybės Duma kritikavo Jelciną, Kozjrevą ir NATO. Karštų debatų metu tarp kitų pasiūlymų iškilo ir kraštutiniai pasiūlymai siūsti Rusijos kariuomenei į Bosniją ir atšaukti visus Rusijos ambasadorius iš NATO sąjungai priklausančių valstybių. Pagaliau

priimtoje neįpareigojančioje rezoliucijoje buvo šaukiamasi iš pareigų atleisti užsienio reikalų ministrą Andrej Kozjrevą, atšaukti Rusijos pritarimą dabar veikiančiai Jungtinių Tautų ginklų ir prekybos blokada prieš Jugoslaviją, uždėti tokia blokada Kroatijai ir suspenduoti Rusijos dalyvavimą NATO Partnerystėje Vardan Taikos.

Rezoliucija buvo priimta 258-2 balsų santykiu, trims Dumos nariams susilaikant. Daugelis demokratiškesnių pažiūrų deputatų boikotavo šią specialią Dumos sesiją.

Dumos diskusijų metu iškilo muštynės, svarstant Bosnijos klausimą, kai dešiniųjų Rusijos Nacionalinės Respublikonų Partijos frakcijai priklausantis deputatas Nikolaj Lysenko nuplėšė senovišką, 19 amžiaus kryžių nuo Rusijos Pasirinkimo frakcijos nario, buvusio disidento ir kunigo Gleb Jakunino kaklo.

Liberalų Demokratų Partijos vadas Vladimir Žirinovskis tuoj išjūgė ir muštynes, puldamas deputatą Jevgeniją Tiškovską, kuri ėmėsi ginti Jakuniną. Lysenko atsakė sugrąžinti kryžių Jakuninui, kuriam Pravoslavų Bažnyčia atėmė teisę būti kunigu, kai jis 1993 m. nepaisydamas Bažnyčios vadovybės draudimo, kandidavo į Rusijos parlamentą ir buvo išrinktas. Gleb Jakunin sakė kelsias ieškinį Lysenkai dėl vagystės.

Tarėsi dvi didžiosios dešinėsios partijos

Vilnius, rugsėjo 7 d. (AGEP) — Rugsėjo 4 d. dviejų didžiųjų Lietuvos opozicinių partijų — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) ir Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos — vadovai tarėsi dėl bendradarbiavimo nuostatų Seimo rinkimams artėjant. Partijos susitarė kartu siekti Lietuvos būklės pagerėjimo ir nuoseklios šalies integracijos į Europos Sąjungą.

Priimta komunikate rašoma, kad apsvačiusios Lietuvos demokratines raidos perspektyvas po šaliai žalingo LDDP valdymo, opozicinės partijos numatė galimybę, esant palankiems 1996 m. Seimo rinkimų rezultatams, bandyti sudaryti

platesnę demokratinių partijų koaliciją. Tačiau komunikate atmetama koalicijos su LDDP arba jos satelitais galimybė.

Komunikate taip pat pažymima, kad krikščionys demokratai ir konservatoriai tarsis su kitomis partijomis, pasirašiusiomis 1995 m. kovo 21 d. pareikškimą dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje, ir sieks realizuoti šio pareiškimo politinį sprendimą dėl žemės pardavimo užsieniečiams.

Užtrukęs beveik penkias valandas, pokalbis nebuvo labai konkretus, tačiau susitarta tokias konsultacijas rengti reguliariai.

Panevėžio rajone rasta radioaktyvi medžiaga

Vilnius, rugpjūčio 29 d. (LR) — Panevėžio rajone, Gustonyse, netoli dviejų metalo supirkėjų, aptiktas radioaktyvus spinduliavimo židinis. Aplinkoje normalus radioaktyvus spinduliavimo fonas — 10 mikrorentgenų per valandą, o duobės paviršiuje — 350 mikrorentgenų, rašo Bronius Matelis „Lietuvos rytė“.

Rugpjūčio 28 d. aplinkos apsaugos, civilinės saugos darbuotojai ir ugniagesiai kasinėjo įtartiną vietą. Kartu su šiukšlėmis pareigūnai rado užkastą radioaktyvaus metalo. Kasinėjant spinduliavimas siekė iki 1,000 ir daugiau mikrorentgenų per valandą. Kasinėjimo darbai buvo baigti vėlai vakare.

„Iš pirminės apžiūros dar sunku nustatyti, kokios rūšies metalas buvo užkastas, tačiau aišku, kad, palyginti su kitais,

jis yra sunkus“, sakė Civilinės saugos departamento Panevėžio apskritys viršininkas R. Kiseiliūnas.

Spinduliuojantį metalą ištirs specialistai iš Vilniaus. Pareigūnai neatmeta galimybės, kad šis metalas anksčiau galėjo būti naudojamas karo pramonėje.

„Lietuvos rytui“ pavyko sužinoti, kad neseniai viena firma bandė išvežti šį metalą į Vokietiją, bet jos pareigūnai krovinį grąžino atgal į Lietuvą. Čia radioaktyvaus metalo pėdsakai dingę, ir tik po kurio laiko buvo nustatyta, jog jis gali būti užkastas Gustonyse.

Metalas užkastas šalia dviejų metalą supirkinėjančių firmų sandėlių. Anot R. Kiseiliūno, nė vienos firmos darbuotojai neprisipažįsta užkasę sveikatai pavojingąjį metalą.

Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos 1994 m. rugpjūčio 31 d. pirmųjų metų paminėjime Nepriklausomybės aikštėje dalyvavo (iš k.) plk. Stasys Knezys, kuris buvo Lietuvos vyriausybės įgaliotinis Rusijos kariuomenės išvedimui iš Lietuvos, buvęs krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius ir buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, kurių tarnybos metu buvo sudaryta kariuomenės išvedimo sutartis.

Lenkijos vyskupai ragina nebalsuoti

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (LA) — Lenkijos prezidento rinkimų data gali būti paskelbta bet kurią minutę, o kunigai jau pradėjo rinkimų kampaniją, rašo „Lietuvos aidas“. Jie nori palaikyti koją populiariausiam kandidatui — prezidentus — buvusiam komunistui Aleksandrui Kwasińskui. Visose apklausose jis pirmąją, lenkia Lechą Wałęsą beveik 14%. Už Kwasińskį sako balsuosią 23% lenkų.

Paskutinį rugpjūčio savaitgalį Marijos šventovėje Čenstachovoje susirinkę Lenkijos vyskupai neminėjo pavardžių, bet jų patarimas aiškus: lenkai neturi rinkti ir aukščiausią postą asmenų, užėmusių aukščiausius postus totalitarinio režimo laikais. Taip pat rinkėjai neturėtų balsuoti už tuos kandidatus, kurie privedė tautą prie skurdo, o valstybę praskolino, sakė vyskupai.

Iš visų kandidatų tik Kwasińskio atžvilgiu tinka šis perspėjimas. Jam 41 metai, prieš komunizmo žlugimą Lenkijoje (1989 m.) buvo jaunimo ir

sporto reikalų ministras, dabar yra valdančiosios (pavadinimą pakeitusios komunistų) partijos vadovas. Kol kas jis nepaskelbė savo rinkimų programos, bet žinoma, kad nori panaikinti arba sušvelninti abortų draudžiančius įstatymus ir pertvarkyti Bažnyčios ir valstybės santykius, kad neatrodytų, jog Lenkija — katalikų fundamentalizmo tvirtovė.

Kwasińskis supranta, kad gali tapti prezidentu, jeigu išvengs konfrontacijos su Bažnyčios hierarchais. Vyskupai paragino katalikus balsuoti už tą kandidatą, kuris pripažins Biblijos vertybes ir atsisveigs iš netikintųjų nuomonių. Kwasińskis nekomentavo vyskupų laiško ir pareiškė, kad jo partija nieko nekaltina dėl Lenkijos ekonominių sunkumų.

Lenkijos prezidentus pretenduoja į centrinio banko pirmininkė Hanna Gronkiewicz-Waltz, susijusi su Bažnyčios atsinaujinimo sąjūdžiu. Praėjusį šeštadienį ji laimėjo rimtą pergalę — užsitikrino Nacionalinės Krikščionių Partijos paramą.

Tolminkiemis — Donelaičio muziejus

Vilnius, rugpjūčio 27 d. (Elta) — Į Tolminkiemio kleboniją, kurioje dirbdamas kunigu šiam Mažosios Lietuvos bažnytkaimyje gyveno lietuvių literatūros klasikas Kristijonas Donelaitis, vėl sugrįžta gyvybė. Čia bus įrengta Donelaičio laikus menanti paroda.

Graziai restauruotas klebonijos pastatas jau kelerius metus stovi tuščias. Nors ir anksčiau buvo numatyta įrengti jame ekspoziciją, niekas šio darbo nesimė. Pagaliau iniciatyvą parodė Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys. Su K. Donelaičio draugijos pirmininku Tolminkiemio komplekso restauracijos projekto autoriumi Napalijū Kitkausku aptarus ekspozicijos principus, buvo imtasi darbo.

„Kadangi autentiškų Kristijono Donelaičio daiktų visiškai nėra išlikę, nutarta įvairiais eksponatais atkurti jo epochą“, pasakė Dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys. „Ekspozicijai paskirti šeši kambariai. Juose bus sustatyti to me-

Waleša taip pat ėmėsi priemonių, kad sustiprintų savo pašlijusią reputaciją: netikėtai atleido iš pareigų savo štabo vadovą Mieczysław Wachowskį ir spaudos atstovą Leszek Spalinskį. Šie pareigūnai atleisti dėl to, kad Vidaus reikalų ministerijos darbuotojams buvo pasiūlyta pasirašyti Walešą palaikanti pareiškimą. Buvo grasinama, kad tie, kurie to nepasirašys, praras liepos mėnesio atlyginimą. Skandalą sukėlė centrinių laikraštis „Gazeta Wyborcza“. Vidaus reikalų specialiųjų pajėgų vadas viceadmirolas Mark Toczek buvo atleistas.

Per pastaruosius penkerius metus daugelis Walešos padėjėjų tai kilo į žvaigždes, tai krito kaip meteoritai. Dabar prezidentas turi pasirinkti naujus padėjėjus. Nuo to labai priklauso, ar jis bus perrinktas prezidentu.

Pirmojo rinkimų rato data turėtų būti paskelbta rugsėjo pradžioje. Manoma, kad prezidento rinkimai vyks lapkričio 5 arba 12 d.

Lenkijos rinkėjai galėtų atsižvelgti į lietuvių patyrimą, kurį pastatė tvirtą buvusiųjų valdžios piramidę, o dabar verkslėna, rašo „Lietuvos aidas“.

to klebonijoms būdingi baldai — rašomasis stalas su žvakide, komoda, valgomosios kambario komplektas ir kiti dalykai. Baldai — senoviški, gaminti Tilžėje arba Karaliaučiuje. Būtime laimingi, jei pavyktų gauti ir daugiau tos epochos daiktų, pavyzdžiui, laikrodį, veidrodėlį ar net barometrą, kuriuos, kaip žinoma, ir pats K. Donelaitis mokėjo daryti. Jis darė ir fortepijonus, tačiau gauti ekspozicijai XVIII amžiaus instrumentų — labai mažai vilties“, kalbėjo Budrys.

Tolminkiemio klebonijoje, anot Romualdo Budrio, ant sienų bus iškabinta K. Donelaičio laikų grafika, graviūros iš senųjų Šventosios Rašto knygų, XVIII amžiuje Londone išleistas Mažosios Lietuvos žemėlapis su lietuviškais vietoviu pavadinimais. Eksponuoti parengtos ir K. Donelaičio rankraščių faksimilės. Sunkiau sekasi įgyvendinti sumanymą įkurti bibliotekę — surinkti ir sudėti į lentynas senas knygas, kurias galėtų skaityti K. Donelaitis. Tikimasi jau rugsėjo antroje

Bosnijos konflikto dalyviai pasirašė susitarimą

Geneva, rugsėjo 11 d. (OMRI) — Kroatijos, Bosnijos-Herzegovinos ir Jugoslavijos užsienio ministrai rugsėjo 8 d. pasirašė susitarimą dėl Bosnijos, kurį „Naša borba“ laikraštis rugsėjo 11 d. laidoje pavadino „bosniška alchemija“. Pasirašytos sutarties tekstas sukurtas po kelias savaites trukusio JAV valstybės sekretoriaus įgaliotinio Richard Holbrooke važinėjimo po visas tris to regiono sostines, ieškant visoms trimis pusėms priimtinos formulės. Jis susitarimą pavadino „svarbiu kelio žymekliu, siekiant taikos“. Tačiau rugsėjo 9 d. „International Herald Tribune“ laikraštis pacituojami jo žodžiai, kad „tebėra svarbių skirtumų tarp abiejų pusių“. Jų tarpe yra ir visų trijų šalių viena kitos pripažinimo klausimas, ypač Jugoslavijos nenoras pripažinti Bosnijos.

Susitarimo formulė yra taip plati ir neapibrėžta, kad palieka vietos ir prieštaringsoms interpretacijoms. Bosnijos valdžia, pavyzdžiui, gali pabrėžti tai, kad Bosnija liks vieninga valstybė. Tuo tarpu serbai pabrėžė tai, kad sutarime kalbama apie „paralelinius ypatingus santykius“ su kaimyninėmis šalimis. Ši formulė atveria Bosnijos serbams galimybę tu-

rėti tokius ryšius su Serbijos sostine Belgradu, kaip Bosnijos musulmonai turės su Kroatijos sostine Zagrebu.

Sutartyje visiškai nekalbama apie teritorijos pasidalinimą, išskyrus tiek, kad derybų pradžios taškus paskiriama Jungtinių Tautų Kontaktinės grupės nustatytas 51%- 49% teritorijos tarp Bosnijos vyriausybės ir Bosnijos serbų. Joje taip prileidžiama galimybė, kad „etninio švarinimo“ pasekmės bus įteisintos, nes ten rašoma, kad iš namų išvarytiesiems turi būti leidžiama sugrįžti į namus arba turi būti išmokama kompensacija už nuostolius.

Kroatijos užsienio ministras Mate Granić rugsėjo 9 d. Genevoje sakė, kad atsisakymu pripažinti Kroatiją Serbiją bando laimėti laiką, kad galėtų išlaikyti ekonomiškai naudingą Rytų Slavoniją. Kroatijos diplomatinis įgaliotinis Mimir Zuzul spaudos agentūroms pareiškė, kad Kroatija nori taikaus sprendimo, bet kad ji lauksianti dar tik vieną ar du mėnesius.

Sekantį dieną Reuterio žinių agentūra pranešė, kad nematyti jokių ženklų, kad Kroatija ar Serbija pradeda vykdyti susitarimą, pradėdami savo ginklų atitraukimą iš konfrontacijos zonos.

Lietuvoje daugėja beglobių vaikų

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (LA) — Vis daugiau nepilnamečių vaikų Lietuvoje lieka be globos, rašo Ona Baltiūnienė „Lietuvos aide“. Per visus praėjusius metus Vilniuje tėvystės teisės atimtos 32 vaikų gimdytojų. Nuo to labai priklauso, ar jis bus perrinktas prezidentu.

Pirmojo rinkimų rato data turėtų būti paskelbta rugsėjo pradžioje. Manoma, kad prezidento rinkimai vyks lapkričio 5 arba 12 d.

Lenkijos rinkėjai galėtų atsižvelgti į lietuvių patyrimą, kurį pastatė tvirtą buvusiųjų valdžios piramidę, o dabar verkslėna, rašo „Lietuvos aidas“.

to klebonijoms būdingi baldai — rašomasis stalas su žvakide, komoda, valgomosios kambario komplektas ir kiti dalykai. Baldai — senoviški, gaminti Tilžėje arba Karaliaučiuje. Būtime laimingi, jei pavyktų gauti ir daugiau tos epochos daiktų, pavyzdžiui, laikrodį, veidrodėlį ar net barometrą, kuriuos, kaip žinoma, ir pats K. Donelaitis mokėjo daryti. Jis darė ir fortepijonus, tačiau gauti ekspozicijai XVIII amžiaus instrumentų — labai mažai vilties“, kalbėjo Budrys.

Tolminkiemio klebonijoje, anot Romualdo Budrio, ant sienų bus iškabinta K. Donelaičio laikų grafika, graviūros iš senųjų Šventosios Rašto knygų, XVIII amžiuje Londone išleistas Mažosios Lietuvos žemėlapis su lietuviškais vietoviu pavadinimais. Eksponuoti parengtos ir K. Donelaičio rankraščių faksimilės. Sunkiau sekasi įgyvendinti sumanymą įkurti bibliotekę — surinkti ir sudėti į lentynas senas knygas, kurias galėtų skaityti K. Donelaitis. Tikimasi jau rugsėjo antroje

patekti vaikams ieškoma „ligų“, o labiausiai nuskrustausi vaikai lieka be dėmesio. Tokie sanatoriniais stovykloms išlaikyti šiemet „Sodra“ skyrė 2 milijonus litų, tačiau, kaip sakė Paliokienė, atrodė, ne visos buvo pilnos vaikų. Tad vaikų poilsui skirti pinigai nukliavo neaišku kur, tuo tarpu anapus slenkščio liko daugybė nepilnamečių.

Iš valstybės biudžeto šalies vaikų poilsui organizuoti buvo skirta 700,000 litų, iš jų socialiai remtinoms šeimoms — 250,000 litų. Vilniaus miesto savivaldybė iš tam skirtų lėšų tegalėjo nupirkti kelialapius ir poilsio stovyklą tik 68 socialiai remtiniems vaikams.

Anot Gražinos Paliokienės, jei vyriausybės skiriamas lėšos socialinei šalpai būtų pervedamos savivaldybėms, tasys jos per mokyklas šelpyt kiekvieną paramos reikalingą šeimą. Jei mokykla šiandien turėtų iš kuo maitinti skurstančių šeimų vaikus, mažiau beraščių ir bedalių žmonių būtų rytoj.

Būtina pasirūpinti ir nepilnamečių įdarbinimu. Kaip pasakojo G. Paliokienė, Vilniuje „gatvės vaikų“, „Atžalyno“ stovyklautojai norėjo dirbti ir užsidirbti, tačiau įstatymai draudžia nepilnamečiams viešuosius darbus. Ką gi, baigę šią stovyklą, kaip ir iki jos, daugelis vaikų (įstatymai nedraudžiant?) sugrįžo dirbti į miesto savartyną...

KALENDORIUS

Rugsėjo 12 d.: Gvidas, Sirvydas, Ovidijus, Diemedis, Mantminė. 1934 m. Genevoje pasirašyta Baltijos valstybių Santarvė.

Rugsėjo 13 d.: Šv. Jonas Aukšaburnis, Bažnyčios mokytojas (344-407); Eulogijus, Birmantas, Tolminė. 1994 m. mirė filosofas Juozas Grinius.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

RĖMUO
(RĖMENS GRAUŽIMAS
— HEARTBURN)

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Po gausaus arba aštraus valgio kai kurie žmonės skundžiasi rėmimu. Tokius skundus turi tie, kurie turi diafragmos trūkį arba stemplės žemutinės dalies raumens, vadinamo „esophageal sphincter“, nepakankamumą (mechanizmo sutrikimą). Stemplės raumens valgio metu stumia maistą žemyn į skrandį. Nustūmusi maistas į skrandį, stemplė užsidaro. Stemplės sfinkterio mechanizmui sutrikus, stemplė gerai užsidaryti nepajėgia, todėl skrandžio sulys, kurios turi virškinamas stiprias rūkštis, patenka į stemplę. Stemplės gleivinė yra labai jautri skrandžio rūgštims, todėl rūgščiai patekus į stemplę, žmogus pradeda jausti deginimą ir graužimą po širdimi. Rėmens sukeltas deginimas ir graužimas gali radiuoti į smakrą arba rankas ir gali būti panašus į širdies priepuolį arba angina, bet skirtumas būna tas, kad širdies skausmas atsiranda po fizinio darbo arba sporto, tuo tarpu rėmens graužimas būna jaučiamas po aštraus arba gausaus valgio ir pablogėja, atsigulus aukščiau, arba dirbant pasilenkus, pavyzdžiui darže.

Nustatyti, ar žmogus turi stemplės sfinkterio nepakankamumą, yra galima, darant peršvietimą rentgenu. Panašius nusiskundimus duoda ir diafragmos trūkis, kuris susidaro prieš stemplės žemutinės dalies. Bet darant švietimus rentgenu, buvo pastebėta, kad 50% žmonių, turinčių diafragmos trūkį, jokių rėmens nusiskundimų neturi. Tas rodo, kad deginimo ir graužimo nusiskundimus daugeliu atveju sukelia stemplės sfinkterio nepakankamumas.

Nustatius, kad graužimas ir deginimas po širdžia yra rėmens simptomai, reikia simptomus gydyti. Visų pirma, reikia mažinti valgio gausumą ir nenešioti ankštų gorselių bei pilva veržiančių diržų. Lovos vieno galo pakėlimas 6 coliais, kad galva būtų aukščiau negu skrandis, irgi prisideda prie simptomų mažinimo.

Nutukusiam asmeniui sumažinus svorį, simptomai pagerėja. Rūkymas, alkoholis, šokoladas, svogūnai, česnakas ir kava ypač prisideda prie simptomų paaštrėjimo.

Vaistai, kaip betamecol, kai kuriems asmenims sustiprina

stemplės raumenų tamprumą ir pagerina stemplės sfinkterio veikimą. Moterims estrogeno hormonai didina rėmens graužimą, nes jie silpnina stemplės raumenų tamprumą. Nėščios moterys ypač dažnai skundžiasi rėmens graužimu, nes nėštumo metu ne tik padidėja estrogeno kiekis organizme, bet taip pat padidėja ir pilvo ertmės spaudimas. Vaistai, kaip Tagamet, ir Zantac mažina skrandžio rūgščių gamybą, o Maalox, Mylanta, Gaviscon, Digel, Gelusil ir Roloids neutralizuoja skrandžio rūgštį. Rūgštį neutralizuojantys vaistai turi magnezijos priemaišą. Magnezijos mineralas yra reikalingas organizmui. Jo mažai kiekiai yra randami maiste ir vandenyje. Bet per dideli magnezijos kiekiai yra nuodingi žmogaus organizmui, todėl žmonės, kurie naudoja skrandžio rūgštį neutralizuojančius vaistus dideliais kiekiais ir ypač tie, kurie yra jautrūs magnezijai, gali ja apsinuodyti.

Magnezijai jautrūs asmenys yra senukai, diabetikai ir tie, kurie ima antidepresant vaistus bei narkotikus. Senesni asmenys jautrūs todėl, kad jų inkstai, kurie išskiria magneziją iš organizmo, senstant darosi mažiau pajėgūs. Palyginti gan daug magnezijos randama vidurius liuosuojančiuose vaistuose, pvz. citrate of magnezia ir milk of magnezia bei Epsom salt. Kai kurios Maalox ir Mylanta rūšys bei Tums tabletės neturi magnezijos priemaišos ir yra nepavojingos vartoti didesniais kiekiais. Perkant tokius vaistus, visada reikia patikrinti vaistų sudėtį, kuri būna surašyta ant ipakavimo dėžutės.

Rugpjūčio mėnesį „American Medical Association's Archives of Medicine“ buvo rašyta, kad dėl magnezijos apsinuodijimo nuo 1968 metų 14 žmonių mirė ir 31 buvo paguldytas į ligoninę, o 4 tapo invalidais. Jeigu vaistai nesumažina rėmens graužimo, tai reikia pagalvoti apie chirurginį gydymą, bet chirurgija daroma retai. Mažiau negu 10% žmonių, turinčių sunkius nusiskundimus, būna operuoti. Tie, kurie staigiai pradeda kraujuoti arba kurių stemplės dėl lėtinio erzinimo susiaurėja ir susidaro susitraukimas, be operacijos neapseina.

Kardinolas Vincentas Sladkevičius susikaupęs prieš Kauno Tarpdiecizinės kunigų seminarijos auklėtinių šventinimą kunigais.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KARDINOLUI
VINCENTUI
SLADKEVIČIUI — 75-ERI

Rugpjūčio 20 d. Jo Eminencijai Lietuvos kardinolui Vincentui Sladkevičiui sukako 75 metai. Jubiliejus buvo iškilmingai paminėtas Kaune.

Vidudienį Kauno arkikatedroje bazilikoje šv. Mišias Jo Eminencijai Vincentas Sladkevičius aukėjo kartu su iškilmingais dalyvavusiais Šventojo Sosto nuncijumi arkivyskupu Justo Mullor Garcia bei visais Lietuvos vyskupais. Pamokslą Katedroje gausiai susirinkusiems svečiams ir tikintiesiems pasakė Vilkauskio vyskupas Juozas Žemaitis. Jis priminė auksinį kunigystės jubiliejų pernai atšventusio Vincento Sladkevičiaus, atsidavusio dvasininko, tauraus žmogaus kelią.

Sukaktuvinininką pasveikino miesto valdžios, Kauno tarpdiecizinės kunigų seminarijos, visuomeninių organizacijų, partijų atstovai, parapapiječiai.

Į Kauno arkivyskupijos kuriją pasveikinti Jo Eminencijos kardinolo Sladkevičiaus atvyko Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas bei vyriausybės atstovai.

Prezidentas pasakė, kad džiaugiasi galėdamas tokios gražios sukakties proga pasveikinti Ganytoją, darantį milžinišką poveikį Lietuvos žmonių širdims ir protams. Palinkėjęs sveikatos bei sėkmės, A. Brazauskas įteikė baltų lelijų puokštę, paveikslą, vaizduojantį Aušros Vartus, tautinę juostą. Vyriausybės vardu Jo Eminencijai pasveikino sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinckus ir padovanavo kardinolui visų Lietuvos kunigaikščių atvaizdus.

Dėkodamas už apsilankymą ir nuosirdžius linkėjimus, Jo Eminencija V. Sladkevičius pasakė, kad „būtinias dalykas mūsų tautos ateitčiai — tai meilė. Meilė Dievui, meilė Tėvynei ir meilė darbiui, išugdyta lietuviųje šimtmečiais“.

Vincentas Sladkevičius gimė 1920 m. rugpjūčio 20 d. Guronių kaime. 1932 m. baigė Žaslių stoties pradžios mokyklą ir įstojo į Kaišiadorių gimnaziją. Respublikos švietimo ministerijai nesutikus tvirtinti vyskupo J. Kuktos paskirto kapeliono, su būriu mokinių perėjo į Kaišiadorių vidurinę mokyklą, vėliau — į Kauno jėzuitų gimnaziją. 1939 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. Įšventintas kunigu 1944 m. kovo 25 d. Pirmoji paskyrimo vieta — Kietaviškės.

Vėliau buvo vikaru ar klebonu Aukštadvarėje, Kaišiadoryse, Stakliškėse, Šešuoliuose, Kukiškėse, Inturkėje.

1952-1959 metais kun. V. Sladkevičius dėstė Kauno kunigų seminarijoje, buvo klierikų bendrabučio vedėjas, dvasios tėvas.

Per 1957 m. Kalėdas Birštono bažnyčioje vysk. Teofilus Matulionis kun. V. Sladkevičių slapta konsekrovo vyskupu. Apie tai sužinojęs tuometinis Religijos tarybos igaliotinis Justinas Ružienis pareiškė, jog valdžia naujojo vyskupo nepripažins ir vyskupo pareigų eiti neleis. V. Sladkevičius uždrausta dėstyti seminarijoje. Vyskupas išstremtas į Nemunėlio Radviliškį, prie Latvijos sienos, vėliau perkeltas į Pabiržės bažnyčią Biržų rajone.

Tik 1982 m. liepos 26 d., po begalės derybų su sovietų vyriausybe, vysk. Vincentas Sladkevičius priėmė savo Kaišiadorių vyskupiją. 1988 m. balandžio 26 d. popiežius Jonas Paulius II vyskupą V. Sladkevičių paskyrė Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku. Tų pačių metų gegužės 29 d. popiežiaus valia pirmą kartą Lietuvos istorijoje lietuvių vyskupas tapo kardinolu.

Atgimimo metais kardinolas Sladkevičius paimsis tvirtai pasipriešino prieš sovietinės sistemos krikščioniškų vertybių niekinimą ir bažnyčios diskriminavimą. 1988 m. rugpjūčio 3 d. į Kauno kunigų seminariją susirinkusiems 250 kunigų kardinolas viešai pareiškė: „Istorija rodo, kad niekam ir niekad laisvė nebūna dovanojama, bet kad, palankioms aplinkybėms susiklosčius, žmonės ir visuomenė turi patys imti elgtis kaip laisvi“.

Kardinolas sovietų vyriausybei paskelbė, kad nuo šiol vyskupai savo nuožiūra skirs dvasininkus ir kandidatus į seminariją, o kunigai viešai vykdys katekizaciją ir jaunimo religinį švietimą, kad Bažnyčia reikalaus sugrąžinti Vilniaus arkikatedrą, šv. Kazimiero ir Klaipėdos bažnyčias, bei religinės spaudos laisvę, kad bažnyčios visoje Lietuvoje vėl skambins varpais ir kt. Šis pareiškimas buvo tarsi Bažnyčios laisvės chartija.

Deja, kai kurios kardinolo mintys tebėra aktualios ir šandien. Prieš septynerius metus kardinolas Vincentas Sladkevi-

KRIKŠČIONYS TURI
SIŪLYTI KITOKIA
VIZIJĄ

Amerikos St. Louis universiteto filosofijos profesorius, tėvo John F. Kavanaugh, SJ, teigimu, pasauliui, kuriame dažnai nesiskaitoma su žmonėmis, ir kultūrai, kuri neretai sprendžia apie žmogaus vertę pagal išorinius dalykus, krikščionys turi siūlyti kitokią gyvenimo viziją. Per balandžio 8 d. Creighton universitete skaitytą paskaitą tėvas Kavanaugh taip pat tvirtino, jog krikščioniška gyvenimo vizija turėtų būti maitinama Eucharistijos paslapties.

Iš tikimybės, tarnystė ir supratingumas yra vertybės, vis rečiau sutinkamos visuomenėje. Nepaisant to, jos turi būti siūlomos postmodernistiniame pasaulyje, sakė tėvas Kavanaugh. Postmodernistiniame pasaulyje jis apibūdino kaip pasaulį, „kuriame asmeniškas branduolys nebepajėgia apginti savo pozicijų, kur pinigai, galia ir malonumai yra pagrindiniai žmogaus bei institucijų elgesio motyvai“. Tai pasaulis, kuriame su asmenimis dažnai nebesiskaitoma. Kažkas sugriuvo. Mes tai jaučiame iki kaulų smegenų. Tereikia pažvelgti į laikraščius ar televizijos pokalbių vakarus, kad pajustum, kad kažkas yra iš esmės negerai“. Jis pridūrė, kad šiandien žmonės linkstama vertinti ne pagal vidines dovanas, bet pagal išorinius dalykus. „Esi vertingas, jeigu esi produktyvus. Esi vertingas, jeigu esi reikšmingas, jeigu trokštamas, patrauklus, sveikas. Tai užkrečia samonę“, pažymėjo profesorius.

Krikščionys turi siūlyti kitokią gyvenimo viziją, pagrįstą žmogaus asmens vertybe kaip vidine vertybe. „Etika, vertybės, moralė, pareiga ir teisės egzistuoja tiksliai todėl, kad yra tokia būtybių rūšis kaip asmenys“, sakė tėvas Kavanaugh. „Asmens vertybės negalime sukurti, ji yra tai, ką mes turime pripažinti, kam turime nusilenkti“. Toliau jis pabrėžė, kad tikėjimas Eucharistija reikalauja orientuotis į socialinį teisingumą. „Mes, katalikai, šitaip radikalai tikintys realiu Jėzaus Kristaus buvimu po duonos ir vyno pavidalais, esame pašaukti tikėti ir Jėzaus Kristaus buvimu mažiausiose žmogiškose būtybėse“. Remiantis tokiu tikėjimu, „žmogaus orumas nėra vien filosofijos idėja ar kultūros paveldas, konservatyvi ar liberali idėja, bet sudaro mūsų tikėjimo širdį“, sakė jis. Tėvo Kavanaugh teigimu, krikščionys gina Kristų, „gindami vidinį žmogaus asmens vertingumą žmogiškos nuasmenintame pasaulyje. Tai vienu metu yra ir tikėjimo, ir kultūros aktas“, pridūrė jis.

(„Katalikų bažnyčia Lietuvoje“, Nr. 4)

čius sakė: „Skatindama dvasinį visuomenės atsinaujinimą bei apsisvarinimą, Bažnyčia labiausiai laukia, kad prabustų sąžinė. Bažnyčia, tikintieji gerbs tuos žmones, kurie patys atsakys garbės vardu, ordinu, privilegijų, gautų už pasitarnavimą nekaltų žmonių naikinimo mechanizmui, o bausmę, jeigu kam ji teks, priims kaip apsisvalymą.“

Kardinolas lyg Senojo Testamento laikų pranašas rūšiai įspėjo visus — prisigadintus ar apgautus — sovietinio priespaudos aparato talkininkus: „neapsigaudinėkite, neteisinkite savo maždvasiškumą, atminti te skaudžią atsakomybę prieš Dievą! Jokia kaina neturi būti per didelė tam, kad galiausiai pasijustumė laisvi doros sąžinės žmonės!“

(LA, 08.22)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas neįsiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, pažymima, iki kada yra užsimekejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo skelbimo trukmės, jo turinio, gausios prašymų kėnors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje birželio 28 d. vyskupas J. Preikšas, mons. J. Juodelis, kun. Br. Antanaitis ir kun. V. Masys aukėjo šv. Mišias, skirtas studentams, šiais metais baigusiems Aukštesniosios neakivaizdinės katechetų mokyklos prie Kauno Katalikų teologijos fakulteto Panevėžio vyskupijos skyrių. Po šv. Mišių Panevėžio vyskupas iškilmingai įteikė baigimo diplomus 36 absolventams.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (312) 337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v. p.p. 7 v. v. antrą 12:30-3 p.p. trečią 4 v. v. ketvirtą 12:30-3 p.p. penktą ir šeštą 9 v. v. 12 v. v. p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 776-9999 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIUS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 11 iki 8 v. v.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holly Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

SUNG L. CHOU, M.D.
Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS
PROFESSIONAL PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

**HOLY CROSS FAMILY
MEDICAL CENTER**
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Lietuvos Medicinos bibliotekoje kompiuterių specialistas Rimvydas Maskaliūnas su bibliotekos vedėja Salvinija Kociene.

Nuotr. Jurgio Lendraičio

ŠVIESESNIOJI MEDALIO PUSĖ

Kauno Technologijos universiteto Administravimo fakultetas kas metai praveda Palangoje savo pirmo kurso studentams anglų kalbos kursus. Jų tikslas yra duoti stiprų anglų kalbos pagrindą ateinančioms studijoms, nes dauguma naudojamų vadovėlių bei studijinė medžiaga parašyta šia kalba, bei nemažas skaičius svečių profesorių iš užsienio dėsto anglų kalba.

Agnė Zinkevičiūtė straipsnyje „Apie penktąją kasmetinę anglų kalbos stovyklą Palangoje“ gyvai aprašo šios stovyklos dienas Kauno studentų laikraštyje „Savas“, 1995 m. birželio mėn., Nr. 2 laidoje. Štai iš šio straipsnelio.

„Kaip ir kiekvienais metais Biznio mokyimo centras kartu su KTU Administravimo fakultetu gegužės gale – birželio pradžioje surengė anglų kalbos intensyvaus mokymo stovyklą labiausiai visų mėgstamame Lietuvos kurorte – Palangoje. Gegužės 31-ąją saulėtasis kurortas sutiko 127 Administravimo fakulteto pirmo kurso studentus, 30 verslininkų ir 29 dėstytojus iš JAV, Didžiosios Britanijos, Australijos ir Lietuvos.

Svečių buvo iš anksto laukiami: apie jų atvykimą buvo pranešta per radiją, taip pat buvo informuoti medikai ir policijos darbuotojai. Ne todėl, kad jiems reikėtų ginti palangiškius nuo kauniečių, o tik tam, kad, reikalui esant, jie būtų pasirėmę padėti stovyklos dalyviams.

Pirmą vakarą per stovyklautojų susirinkimą KTU Administravimo fakulteto dekanė Viktorija Baršauskienė visiems pristatė dėstytojus ir savivaldos

narius – studentus, atsakingus už bendrą tvarką stovykloje. Šiame pirmą kartą buvo ryžtasi didelę dalį valdžios atiduoti studentams į rankas, t.y. jie patys sprendė visas problemas, susijusias su studijomis, apgyvendinimu, maitinimu, kultūrine programa ir t.t.

Reikia pasakyti, kad studentams sekėsi – buvo patenkinti ir aukštieji valdžios organai, ir patys studentai. Beje, tą patį vakarą dekanė V. Baršauskienė pranešė, kad nuo kitos dienos ryto visi stovyklos dalyviai, kur jie bebūtų – stovykloje, mieste ar paplūdimyje – visur privalo kalbėti tik angliskai.

Apie paskaitas

Na, jei studentai, būdami kambariuose, mieste ar paplūdimyje, ir sugebėdavo „persimesti“ keliais žodžiais gimtąją kalbą, tai paskaitose taip daryti buvo griežtai draudžiama (aišku, studentai nebūtų studentais, jei laikytųsi visų taisyklių, bet čia jau kitas klausimas). Paskaitų per dieną buvo keturios, po 1.5 valandos, tiesa – viena paskutinė vyko 2 val. Taigi, apie 7 val. per dieną studentai praleisdavo paskaitose.

Paskaitos vyko paplūdimyje (!) arba ant pievelės, medžių pavėsyje ir tik retkarčiais uždaroje patalpoje (tada paprastai buvo žiūrimi video filmai). Paskaitų metu niekas nevertė mokyti visiems įgirusių gramatikos taisyklių ar skaityti nuobodžių knygų, paprasčiausiai buvo žaidžiami įvairūs žaidimai, sprendžiami galvosūkių, diskutuojama įvairiausiomis temomis.

Taip pat buvo organizuojamos

ekskursijos į Gintaro muziejų, Kretingos Žiemos sodą, Klaipėdos Jūrų muziejų bei Delfinariumą, kai kuriems pavyko nusigauti ir iki Nidos. Žodžiu, paskaitos, studentiška tarant, buvo „jėgiškos“. Stebino dėstytojų energingumas, sugebėjimas bendrauti, sudominti. Dauguma dėstytojų buvo jauni, 23-35 metų, bet buvo ir pagyvenusių žmonių, kurie savo energingumu ir žvalumu neatsilikto nuo jaunųjų.

Ypač populiarios buvo John Beaver iš Australijos džiudo pamokos. Šis 64 metų vyrukas visus studentus išmokė po kelerą savignų pratimų. Ypačingą dėmesį Beaver skyrė merginų savignai ir, atrodo, kad jam pavyko įrodyti, jog visai nesunkiai galima užpuolimą paversti auka, tereikia tik nepasimesti. Galima dar paminėti, kad 1.5 valandos trunkančios paskaitos prabėgdavo greičiau, negu 45 minutės mokykloje.

Apie maitinimą

Pirmosiomis dienomis studentai labai anksti rinkdavosi prie stovyklos valgyklos durų, mat greitai išalkdavo, tačiau, gavę dekanės pastabą, jog ateiti anksčiau laiko yra beveik tas pats, kas ateiti pavėlavus, daugiau taip nedarė. Gaila, bet, kad ir kaip studentai stengėsi ateiti laiku, jiems niekaip nepavykdavo – sunkiai sekėsi rasti studentų ir virtuvės personalo laikrodžius, pastarųjų nuolat vėlavo, o gal studentų skubėjo?...

Dėl šių nesklaidumų stovyklos valgykla kartais primindavo vienos įstaigos valgyklą, kur ant langų grotos ir gyventojų galvos plikos. Netekę kantrybės, studentai imdavo „švelniai“ glostyti lėkštes stalo įrankiais, valgyklą užliedavo „rami“ muzika, kuri labai teigiamai veikė virtuvės darbuotojas.

O jei visi rimtai, tai maistas buvo tikrai skanus, tik jo ne užteko normaliai pavalgyti vyriškos atstovams, ypač „importiniams“ vyruklams.

Laisvalaikis

Bus kalbama apie Palangos naktis, nes tik tada studentai galėjo ramiai atsipūsti. Nesuaprasit netaisyklingai, dieną laisvo laiko taip pat buvo imanoma suvartoti, bet tada stovyklos dalyviai žaisdavo biliardą, žiūrėjo video, o dažniausiai kaitindavosi saulėje arba maudėsi jūroje (tiesa, ji buvo labiau panaši į ežerą), žaidė amerikiečių žaidimą su skraidančia lėkšte arba tiesiog išėjosi. Na, o naktį prasidėdavo tikros linksmybės! Po paskutinės paskaitos apie 10 val. vak. dauguma studentų patraukdavo miesto link. Pirmiausiai užėdavo ir pašta pranešti naujienų namiškiams ir draugams, o paskui išėdavo ieškoti nuotykių.

Šokti studentai eidavo į naujai atsidariusią diskoteką „Jurate“, kuriai jie padėjo žengti pirmuosius žingsnius. Tiesa, šokiai vykdavo ir stovykloje, dažniausiai iki pirmųjų gaidžių. Tik negalvokite, kad studentai buvo paliekami visiškai be priežiūros visai naktį, juos lydėdavo dėstytojai.

Keletą paskutinių naktų, pajutę, kad neilgai viešės pajūryje, stovyklos dalyviai praleido prie jūros. Tai, ko gero, buvo romantiškiausios naktys, kai dėstytojai kartu su studentais, skaisčiai šviečiant mėnuliu, dainavo nostalgias dainas, susėdę aplink „mažytį“ laužėlį kopose.

Bedainuojant niekas nė nepastebėdavo, kaip imdavo aušti, o, tada, prisiminė, kad vidurnaktį užrakinamos vasarnamių durys, visi, šiek tiek „sunerimę“, traukdavo stovyklos link.

Štai taip bėgo, tiesiog šuoliavo, dienos Palangoje. Greitai atėjo birželio 9-oji – stovyklos uždarymo diena, pati įdomiausia ir įsimintiniausia. Jau porą dienų prieš uždarymą stovykloje jautėsi bendras pagyvėjimas: studentai ruošėsi pasirodymams, kūrė sceninius drabužius iš paklodžių ar užuolaidų.

Uždarymo išvakarėse kiekviena grupė gavo po krepšį su 10 daiktų, kuriuos panaudodami, turėjo paruošti trumpą 2-5 min. programėlę. Čia ir atsiskleidė stovyklautojų sumanumas, jų sukurtos programėlės įrodė, kad studentų fantazijai nėra ribų. Publika leipo juokais, po kiekvieno pasirodymo aidėjo audringi plojimai ir šūksniai. Pasibaigus trumpoms programėlėms, prasidėjo

„Talentų vakaras“. Paašikėjo, kad stovykloje buvo nemažai talentingų dainininkų ir šokėjų. Viena grupė sukūrė stovyklos himną, kuris, tikėkimės, bus dainuojamas kiekvienais metais. Vertėtų paminėti, kad ant scenos buvo kalbama ir dainuojama tik angliskai, žodžiu, studentai įrodė, kad jie ne iš kelmo spirti.

Vėliau tą vakarą visi stovyklos dalyviai susirinko valgykloje, kur šauniosios šeimininkės buvo paruošusios atsisveikinimo vakarienę. Buvo daug bendraujama, skambėjo dainos, vyko šokiai iki aušros.

Ryte stovyklautojai krovėsi daiktus, keitėsi adresais, skubėjo į pajūrį atsisveikinti su jūra. Prieš įlipant į autobusą, studentai dainavo pamėgtas dainas, stovyklos himną, o, atėjus laikui atsisveikinti, kai kurie braukė ašaras... Buvo liūdna išsiskirti su jūra, paplūdimiu, ir žinoma, su dėstytojais, bet liūdniausia buvo suvokti, kad reikia grįžti į Kauną, kur laukia egzaminai.

Administravimo fakultetas priims ribotą skaičių JAV ir Kanados lietuvių kilmės studijuojančių jaunimo bei mokytojų norinčių šioje stovykloje dalyvauti 1996 m. Del tolimesnės informacijos prašau kreiptis šiuo adresu: Administravimo fakultetas Kauno Technologijos universitetas K. Donelaičio g. 20 3000 Kaunas, Lietuva

Paruošė dr. S. Bačkaitis

NENDRĖS EKSPORTUI

Danijos firma „Coom-Reed“ Šilutės rajone steigia nendrinių dorojimo įmonę. Planuojama paruošti per metus per milijoną nendrinių ryšulių stogams dengti. Pastaraisiais metais Vakarų Europos šalyse pasidarė madinga dengti gyvenamuosius namus, vasarnamius natūraliomis nendrėmis. (LR, 08.09)

VILNIEČIAMS CHEMIKAMS – SIDABRAS

Liepos 12-21 d. Kinijos sostinėje Pekine vyko 27-oji tarptautinė chemikų olimpiada. Joje dalyvavo 42 valstybių komandos. Lietuvai atstovavo Vilniaus realinės gimnazijos abiturientai Eduardas Gaidamaskas ir Vilius Pigaga bei Klaipėdos „Ąžuolyno“ vidurinės mokyklos moksleiviai Pranas Japertas ir Laurynas Riauba.

Lietuvos komandai vadovavo Vilniaus pedagoginio universiteto docentas Rimantas Vaitkus ir Vilniaus universiteto vyresnysis asistentas Rimantas Raudonis.

Olimpiados metu moksleiviai atliko praktikos darbus ir sprendė teorines užduotis.

Prof. Jonas Kučingis (iš Los Angeles, CA) su savo giminačiais – dr. Petru Striubiu ir jo šeima. Štai birželio mėn. po pamaldų Igelos bažnyčioje Kaune.

SOVIETINIS PALIKIMAS

POVILAS VAIČEKAS

Ieškant kelių į Lietuvos ateitį, labai svarbu žinoti ir suprasti, iš kokių taško mes visa tai norime atlikti, kartu, žinoma, suprasdami ir pajusdami dabartinę realybę, ją tampriai surišdami su netolima praeitimi, su visa mūsų tautos istorija, ypač kančios istorija ir kova dėl lietuvių krikščionybės šviesoje. Mūsų vizija į ateitį ir kelias į ten gali būti suprantamas gerio ir blogio kovos fone. „Viską atnaujinti Kristuje!“ Gerai. Betgi, kas labiausiai trukdo tai įvykdyti? Arba kas gi didžiausi Kristaus priešai? „Tai kas gi tu? – Dalelė tos jėgos, kuri visiems be atvangos, darydama tik gera, blogo Goethe linki (Goethe, „Faustas“). Štai šičia ir prisimename Michail Bulgakovo satyrinę knygą, kuri autoriaus buvo parašyta komunizmo įsigalėjimo metais Maskvoje, apie 1930 metus, ir visą laiką išgulėjo rašytojo archyve, išvysdama pasaulį tik 1967 m. žurnale „Maskva“. Tai „Meistras ir Margarita“. Autorius satyriškai vaizduoja padėję komunistinėje Maskvoje, kai čia pasirodė šėtonas, apsimetęs užsieniečiu, ir pradeda įrodinėti bedieviams – ateistams, kad vis dėlto Dievas yra! Kažin, ar tik nėra analogijos ir dabartinei padėčiai mūsų tėvynėje? Toji knyga sugrąžina mus į Kristaus kančios istoriją, paskutinę Vakariene, Judo pabučiamą, Pontijaus Piloto elgseną teismo kėdėje, Golgotos kruvinąjį kelią ir pagaliau mirtį ant kryžiaus tarp dviejų piktadarių. Šie įvykiai

savotiškai panašiai kartojasi visame pasaulyje jau beveik du tūkstantčius metų, bet dar niekada nebuvo taip panašūs mūsų lietuvių tautai, kaip per tuos praėjusius 50 metų ir dabar.

Visa tai pradėdami, pažvelkime į „Homo sovieticus“, komunistinio valdymo Lietuvoje palikimą „pilotų“ elgseną, Judo pabučiamumą ir teisių kančią. Štai keletas būdingesnių bruožų, kiekvienam užsieniečiui lengvai pastebimų. Pirmiausia: daugumas tokių žmonių vieną sako, kitą daro, o dar kitaip galvoja. Apie „Homo sovieticus“ žmogaus tipą galima kalbėti ne tik abstrakčiai, bet ir konkrečiai, nes jeigu mes dažnai šnekame ir puikiai suprantame JAV amerikiečių žmogaus tipą, išauklėtą iš pat mažens dideliu savarankiškumu, su didele iniciatyva ir nepaprastu veržlumu, kartu, žinoma, su individualumu ir praktiškumu, (Montessori mokykla), arba „japonišką tipą“ pasižymintį nepaprastu darbštumu, savo tradicijų laikymusi, o socialiniame gyvenime aiškiai suvokiantį paternalistinį charakterį, savo tautą ir bendruomenę; arba „skandinavinį žmogaus tipą“, aiškiai susiriusį su savo gamta, truputį šalta, bet socialiai darnų ir tvarkingą, mokantį realizuoti savo kūrybines galias, – tai galime drąsiai pakalbėti ir apie žmogaus tipą, kurį intensyviai kūrė Komunistų partija Lietuvoje, pagal nurodymus iš Maskvos. Per tuos 50 metų komunistinio auklėjimo su geležine totalitarinio sekimo mašina, KGB prievartos aparatu – visur tvyrojo baimės jausmas, (dar ir dabar tebetvyro), negarantuota rytdiena. Todėl visur įsivyravo prisitaikymas, veidmainystė, ypač įsisteikimas ir nuolankumas savo viršininkams, tiesiogis melas ir išdavystė. Galima visa

tai patvirtinti daugelio buvusių politinių kalinių ir tremtinių liudijimais, kad nuo patekusio į valdžios nemalonę nusisukdavo geriausi draugai. Susitikę gatvėje, pažįstami žmonės nebesisveikindavo. Žmonos palikdavo vyrus, vyrai žmonas. Iš viso, tiesiog pavojinga buvo turėti savo individualią nuomonę. Kolektyve žmonės buvo kaip gyvatvorė, apkarpyta iš viršaus ir iš šonų. Jeigu išsiskirti, per daug iškili galva – ji nuklės. Žmogaus asmenybė pavirto visiškai priklausoma nuo beveidžio partinio kolektyvo, kuriam toną duodavo partinės organizacijos sekretorius, o jam dar kiti iš CK. Vienu žodžiu, visas pasaulis buvo apverstas aukštyn kojomis, ir žmogus buvo apverstas aukštyn kojomis, dažnai jis ir nevaikščiodavo – tik vegetuodavo, savotiškai gyvas lavonas, – socioskruzdėlė, pigioji darbo jėga. Egzistavo tik gamybiniai santykiai, gamybiniai įrankiai ir gamybinės jėgos. Nebuvo žmonių. Aukščiausias materijos išsivystymo laipsnis sovietiniame žmoguje – pilkoji smegenų žievė. Šitoks tarybinio žmogaus tipas buvo kuriamas gana kruopščiai tarybinės mokyklos, tačiau jo, kaip socialinės būtybės, atspalvidavus komunistinei imperijai, sužlugo, suskeldėjo, lyg „Berlyno siena“. Deja, pėdsakai žmonėse liko. Čia slypi didžiulė žmonių tragedija, tos žmonių dalies, kurią slėgė „pikto imperija“. Galima iš tikrųjų gana nesunkiai pastatyti sugriautus namus, sutaisyti išardytus kelius ir sugriuvusius tiltus, arba net atstatyti išstisus sugriautus miestus, tačiau atstatyti sugriautą žmogaus sielą – niekada. Tą gali padaryti tik Dievas.

Labai charakteringas „Homo sovieticus“ bruožas yra susvetimėjimas. Gamyboje jis reiškė, kad žmogus buvo

Vyrų ir moterų pasaulis

Danutė Bindokienė

Ketvirtoji pasaulinė moterų konferencija Kinijoje pasiekė bent vieną tikslą – žiniasklaida staiga „apsižiūrėjo“, kad šioje planetoje gyvena ir moterys, sudaranti nemažą – bet labai reikšmingą – žmonijos dalį. Spaudoje nuolat gvildinamos temos, susietos su moterų teisėmis, jų teisių pažeidimais ir apskritai moterų kasdienybe. Iš visų reportažų išplaukia labai ryškus bruožas: vis dėlto dar moterims toli ligi lygių teisių, vis dėlto „valdžia ir galia“ yra vyrų rankose, o jie tą savo galią dažnai panaudoja, nustumdami moteriškąją giminę į antraeilės pilietės vietą.

Beijinge delegatės, susirinkusios į šį svarbų, Jungtinių Tautų suruoštą, suvažiavimą, gavo įdomią brošiūrėlę – „Pasaulio moterų 1995 metais“ (World's Women 1995). Šio leidinio 188 puslapiuose akivaizdžiai išryškėja du pasauliai: vienas vyrų, antrasis – moterų. Pastarasis pasaulis daug skurdesnis, nes jo gyventojams tenka kur kas mažiau mokslo, sveikatos priežiūros, darbo galimybių ir tuo pačiu žemiškesnių gėrybių. Visa tai pavaizduota lentelėmis, skaičiais ir statistika, surinkta iš kone 120 šalių (paminima ir Lietuva).

Sunkiausia gyvenimą turi Azijos ir Afrikos moterys. Nors Japonijos moterys po Antrojo pasaulinio karo yra žengusios platų žingsnį geresnio gyvenimo keliu, bet vakarų ir vidurio Azijoje daug pažangos nematyti. Jų dalia nuo pirmosios, prieš 20 metų JT rengtos, Pasaulinės moterų konferencijos nedaug pagerėjo. Tačiau yra ir prosvaičių: Pietų Amerikoje beraščių moterų skaičius dramatiškai sumažėjo ir dabar raštingų jau yra 75 procentai. Apskritai mokslas tapo prieinamesnis moterims beveik visame pasaulyje. Bet ne valdžios viršūnės. Iš 191 valstybių tik 10 turėjo arba turi moterį prezidento kėdėje, tik 15 moterų užėmė ar užima ministrės pirmininkės vietą. Žinoma, čia gali būti ir kitų priežasčių, nes moterys, besirūpindamos šeimos ir kasdieninės buities reikalais, mažiau turi laiko bei energijos jungtis į politiką, juo labiau, kad daug jų dar dirba ir už savo namų sienų.

Tuo būdu moterims, be abejo, tenka ilgiausios darbo valandos – beveik kaip toje lietuviškoje pasakoje apie artoją ir verpėją

(„vyras dirbs ir, pabaigęs darbą, turės laiko pailsėti, o moters darbai niekad nesibaigs...“).

Pagal leidinyje pateiktą statistiką, kurioje palyginamos vyrų ir moters savaitinės darbo valandos, lietuvių moterys dirba ilgiausiai – 72 val. per savaitę (lietuviai vyrai – 67 val.); panašios darbo valandos yra ir bulgarių – 71 (jų vyrų – 62); trečiąją vietą užima rusės su 69 darbo valandomis per savaitę (rusams tenka 65 val.). Iš pažymėtų 12 valstybių, tarp moterų ir vyrų darbo per savaitę yra maždaug 4 val. skirtumas. Antra vertus, lietuviai vyrai daugiausia laiko praleidžia, padėdami savo žmonoms auginti vaikus: apie 36 procentus. Iš pateiktos 17 valstybių statistikos, tik danai tiek pat laiko skiria vaikams, o japonai mažiau – apie 12 procentų.

Dar įdomu pastebėti, kuriose valstybėse moterų teisės yra labiausiai gerbiamos, jos daugiausia išsijungusios ir krašto ekonomini, profesini, politini gyvenimų. Iš 116 valstybių pirmąją vietą užima Švedija, po jos: Norvegija, Suomija, Danija, Kanada... Amerika yra aštuntojoje vietoje, o paskutinėje – Afganistanas. Leidinyje „Moteris pasaulyje 1995 metais“ sukaupti duomenys ne tiek apie pačių moterų dalią ir vietą visuomenėje, kiek lyginant jų gyvenimą su to paties krašto vyrų buitimi.

Be abejo, tokio pobūdžio duomenų bus ir daugiau, nes ši konferencija vyksta šalyje, kurios visuomenė moterį traktuoja kaip žemesnį tvarinį ir nesidrovėdama įvairiais būdais pažeidžia jos teises. Kadangi Kinijos nusižengimai moterų teisių atžvilgiu šios konferencijos proga visa ryškumu yra rodomi pasauliui, Beijingas, be abejo, gailisi, atidarys duris visai tai kritikai ir demesijai. Šį kartą konferenciją ruošti buvo atėjusi eilė Azijos žemynui (pirmosios trys po vieną surengtos Europoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje), o Kinija buvo vienintelė Azijos valstybė pasiūliusi savo paslaugas, tad jai ir teko vaidinti šeimininkės rolę.

Jau dabar atrodo, kad konferencija Beijinge, nors pradžioje susilaukė daug kritikos dėl vietos parinkimo, ilgainiui galbūt atneš daugiau naudos, negu ruošta kuriame svetingesniame moterims krašte.

Lietuvos moksleiviams E. Gaidamaskui ir V. Pigagai buvo skirti sidabro medaliai. E.

Gaidamaskui iki aukso medalio pritrūko vos poros taškų. (LR, 07.28)

atplėstas nuo nuosavybės teisių ir gamybos įrankių ir priemonės, nuo suinteresuotumo dirbti, sprendžiant gamybinius klausimus. Žmogus dirbo tik kaip darbo arklys, pigi darbo jėga. Susvetimėjimas politikoje reiškė, kad jis iš vis neturėjo politikos, nes jis tik mechaniškai balsuodavo, kilnodavo rankas, kaip liepdavo partija. Jis pats neturėjo jokio pasirinkimo teisės. Susvetimėjimas kultūroje pasireiškė tuo, kad jis buvo atplėstas nuo igimto etninio lauko, papročių, tradicijų, šeimos doro vingumo ir humanitarinio auklėjimo, ypač iš motinos pusės. (Auklėjo vaikų lopšeliai-darželiai, mokyklos), motinos neturėjo kada auklėti – jos buvo irgi tik pigi darbo jėga. Iš čia aišku, kad vyravo baisy susvetimėjimas šeimose, nes vaikai buvo nustatomi prieš tėvus, mokyklose buvo liepiama jų neklausyti, ypač religijos klausimais. Vaikai buvo verčiami šnipinėti tėvus, žmonos vyrus, vyrai žmoną, žodžiu, vyravo totalitarinė sekimo mašina. Sugriovus šeimą, viešpatavo visiška dorovinė anarchija, cinizmas ir žiaurumas. Toks susvetimėjimas plėtėsi po visą socialinę visuomenę kaip vėžinė ląstelė. Vėsliai klestėjo vergiškas prisitaikymas ir nuolankumas, ypač įsisteikimas stipresniajam, turinčiam politinę galią, sprendžiančią būties problemas: buto, atostogų, tarnybos, paaugstinimo ir t.t. Susvetimėjimo efekta sukėlė ir baudžiamojo-auklėjamo-priverstinio darbo lagerių sistema, galutinai atsiskyrius valdžią nuo liaudies masių. Valdžia apgaudinėjo liaudį, o liaudis valdžią. Įvyko visai priešingas efektas šūkiui: „Tegyvuoja partijos ir liaudies neišardoma vienybė!“. Tokios vienybės niekada nebuvo.

(Bus daugiau)

LAIŠKAI

„XXI AMŽIUT“ STAMBI SKOLA DAR NEGRAŽINTA

Lietuvoje katalikiškos spaudos padėtis yra sunki. Ypač sunku yra du kartus į savaitę pasirodanti „XXI amžiui“. Prenumeratorių skaičius krenta. Laikraštis eina su nuostoliais. Tad žinia, kad laikraštis gali būti priverstas užsidaryti, sukurti visus tuos, kurie vertina ir brangina tokią spaudą.

Aliarmuojanti žinia pasirodė „XXI amžiuje“ šių metų liepos 7 d. Tai buvo paties redaktoriaus žodžiai: „Mums dabar popierius – gyvybinis klausimas. Neturėdami popieriaus, nebegalėsime leisti laikraščio...“ „Kauno laikas“ laikraščio redaktorius buvo prašomas „imtis visų priemonių, kad kuo skubiau būtų grąžinta skola „XXI amžiui“. „XXI amžius“ buvo paskolinęs penkis tonas popieriaus „Kauno laikui“. Nors visai buvo prašoma „Kauno laikas“ ir Kauno miesto valdžios, skola ir po metų iki šiol negrąžinta.

Toks aliarmuojantis kreipimasis rodė kritišką laikraščio padėtį. Norėdamas padėti reikalingą konkrečiai išspręsti, pirmiausia asmeniškai laiškais kreipiausi į „Kauno laiką“ bičiulius išėjimoje. Nesulaukdamas atsakymo, parašiau viešą laišką „Drauge“, nes tas metas užtrukęs skolos neatgavimas jau buvo viešumon iškeltas „XXI amžiuje“.

Teisėtos ir įsipareigos skolos negažinimas yra teisingumo klausimas. Žinodami, kad beveik prieš metus „XXI amžius“ buvo „Kauno laikui“ paskolinęs popieriaus kritiškoje situacijoje. Maniau, kad tai ta pati skola. Apsirikau. Pasirodo, kad truputį anksčiau „XXI amžius“ irgi buvo paskolinęs popieriaus anks-tyvesnei „Kauno laikui“ redakcijai. Tame trumpame laikotarpyje kaip tik pasikeitė „Kauno laikas“ redakcija, o taip pat ir jo statusas ir dėl to ji nebėra atsakinga: ankstyvesnės skolas įsipareigojo apmokėti Kauno miesto valdžia, kurios žinioje tas laikraštis buvo.

Padaręs klaidą, dabartinės „Kauno laikas“ vadovybės atsi- prašau ir atšaukiu savo teigimą, kad ji „nesiskaito su tiesa ir teisingumu“, negrąžindama tos skolos.

Bankrutavus ar žlugus įstai- gai, dažnai iš archyvų dingsta visi įsipareigotų skolų dokumen- tai. Tačiau tuos dokumen- tus „XXI amžius“ turi. Jo re- daktorius nereiškia neparemtų pretenzijų. Paskolinimas įvyko jau daugiau kaip prieš metus. Skola iki šiol negrąžinta. Anks- tyvesniojo „Kauno laikas“ teisėtas skolas įsipareigojo grą- žinti Kauno miesto valdžia (kaip nurodo dabartinis „Kauno lai- ko“ redaktorius). Sunkus ir ak- menuotas kelias atgauti teisėtą skolą. Visų mūsų, besirūpinan- čių katalikiška spauda Lietuvo- je, pareiga ir uždavinys yra padėti „XXI amžiui“ kuo kas galime.

Kun. Kęstutis Trimakas
Kaunas

ZENGIAMA I PRIEKI

Labai puiku, kad Aleksandras Atutis pritaria gyvosios istori- jos surinkimo svarbai, tik gaila, kad jo rugpjūčio 29 d. laiške išivėlė pora netikslumų. A. Atu- tis, matyt, sutapatino Lietuvos Bendruomenės Kultūros tary- bos išėjimo žodines istorijos projektą su Tautos fondo finan- suojamą ir TF Tarybos narės Rasos Razgaitienės vadovau- jamu projektu Lietuvoje. Abu šie projektai buvo aprašyti „Draugo“ birželio 10 d. vedama- jame. Jie papildo viens kitą, bet yra skirtingi savo apimtimi ir

metodika.

Tautos fondo projekto tikslas yra vaizdajuostėse pradėti įamžinti Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir partizanų pergyvenimus. Filmavimus Lie- tuvoje buvo planuojame pradėti š.m. liepos mėn.

LB Kultūros tarybos žodinės istorijos projekto tikslas yra užfiksuoti mūsų egzodo pergy- venimus, paliekant Lietuvą, gyvenant Vakarų Europoje karo ir pokario metu ir įsikuriant Jungtinėse Amerikos Valstijose. Šie pasikalbėjimai bus praversti įvairiose JAV vietovėse ir įrašyti į magnetofono kasetes. (Šis užfiksavimo būdas labiau priimtinas daugumai mūsų pa- šnekovų ir tinkamesnis mūsų la- bai ribotiems ištekliais.) Pasi- kalbėjimai bus perrašyti ir laikomi archyve, kur jie bus prie- einami mokslininkams su pa- nekovo sutikimu.

Kultūros tarybos projekto pir- moji fazė eina į priekį. Pirmas svarus įnašas anksčiau užreko- duotų ir neišspausdintų prisimi- nimų archyvuui jau pažadėtas. Liepos mėn. projekto vadovė da- lyvavo intensyvioje Oral Histo- ry kursuose Norwich univer- siteto Vermont College, praves- tus plačiai žinomo šios srities specialisto, istoriko prof. dr. C. T. Morrissey. Čikagoje aplau- sos eiga išbandyta su 6 pašne- kovais. Šiuo metu projektas praplečiamas už Čikagos ribų. Užverbuoti nauji konsultantai ir talkininkai keliose JAV vietovėse.

Kadangi norime pasiekti kiek galimą įvairesnių pašnekovų, t.y. iš įvairių apylinkių, įvairių visuomenės sluoksnių ir įvairių patirčių (kada paliko Lietuvą, kur gyveno karo ir pokario metu ir pan.), bandome sudaryti potencialių pašnekovų registrą. Tam tikslui rugpjūčio mėn. iš- siųstas aplinkraštis visom LB apylinkėm ir apygardom, pra- šant, kad atsiųstų sąrašą savo narių 65 m. ir vyresnių am- žiaus, kurie galėtų dalyvauti šiame projekte ir kuriuos galėtu- me kontaktuoti su trumpa pre- liminarine anketa.

Baigiant dėkojame A. Atučiui už dėmesį mūsų gyvatai istori- jai ir tikimės, kad jis prisidės prie žodinės istorijos projekto įgyvendinimo Kalifornijoje. Džiaugiamės, kad matom pritra- rimą Tautos fondo ir LB Kultū- ros tarybos užmojamas mūsų visuomenės tarpe.

Laima Petrauskaitė
VanderStoop
Kultūros tarybos žodinės istorijos projekto vadovė

Alė Keželenė
Kultūros Tarybos pirmininkė

BE PYKČIO IR PAVYDO

Labai ačiū dr. Daliai Garūnai- tei-Sadauskienei už laišką „Drauge“. Nepaprastai džiaugiuos, kad mūsų čia gimęs jau- nimas, rimtos profesijos rėmuo- se, auginas trejetą mažyčių, dar randa laiko paskaityti „Drau- gą“ ir net jame bendradar- biauti. Neskambėjo man Vytau- to Šeštoko straipsnyje pajuoka apie „pusmilijonierius, mili- jonierius ir bilijonierius“, tik fakto konstatavimas, kad to- kių mūsų tarpe yra. Tačiau tik jam pridera apie tai pasisakyti, o iš savo pusės – kaip drįsčiau juos išjuokti, jei ir savo šeimoje turio? Didžiuojuos ir džiaugiuos! Pasiteisintų lengvai, jei žmo- gus išnaudotų tą savo atsiimtą turtą Lietuvoje, kaip D. Sadaus- kienė rašo, „pastatydamas pa- minklą žuvusiems ir nukentėju- siems šeimos nariams.“ Vienas inžinierius norėjo atsiimti tėvo namą, kad paverstų jį muzie- jumi savo tėvui. O tokių tėvų, kaip jo, Lietuvoje tebuvo ma- žuma. Ir kiek atsiras altruistų visa tai padaryti? Juk mūsų vi- su pirštai į save atsukti. Kiek dabar yra bjauros nesantaikos šeimoje, kai marti bėga atsiimti uošvio žemės ir nenori dalintis

su jo vaikais. Užklausta, kam jai, milijonierei, reikalinga ta žemė, teisiniai turinti daug dukračių, kurioms norisi bent po sklypelį žemės Lietuvoje turėti. Nei jos tą žemę dirbs, nei ten gyvens. Ar paliks ją iš sen- timento dirvonuoti? Kiek, atga- vę turtą, atiduos ji „Caritas“ globai? Ot, tuomet galima ir ploti, džiaugtis.

Atsiimkite turtus, statykite paminklus, kurkite muziejus, atiduokite skurstantiems iš Sibiro grįžusiems tremtiniais, užrašykite po savo mirties Lietuvos našlaičiams arba pastatykite sveikatos ir mokslo įstaigas Lietuvoje. Ir plosime, ir džiūgausime, ir plačiai po pa- saulį trimtuosime. Štai vienas garbingas čekietis jau tai įvykdė, net neatsiėmęs dar savo turto Lietuvoje. Garbė jam! Pa- sistatė nerūdijantį ir nenykstan- tį paminklą! Tuo tarpu Lietuvoje turiu giminaitę našlę, grįžusią iš Sibiro tremties, neatgavusią savo tėvų turtą, nors ji ir gyvena su sūnaus šeima Vilniuje.

Stasė Semėnienė
Chicago, IL

PAGALBA LIETUVOS DARŽININKAMS

Vakarų Europoje ar JAV la- bai retai tepamatys daržą prie namo net ir kaimo vietovėse. Tenyškiai gyventojai nemato reikalo steigti sau pagalbinį ūkį, nes žymiai paprasčiau yra nusipirkti šviežių daržovių par- duotuvių. Lietuvių mentalite- tas yra visai kitoks – čia dau- gelio šeiminių garbės dalykas turėti gražų daržą. Kita vertus, sava daržas yra rimta paspi- rti dažnai skurdžiam šeimos biudžetui. Pavasari, bent jau moterys, dažniausiai kalba ką, kaip ir kada sėti ar sodinti, kur gauti vienokių ar kitokių sėklų.

Todėl mane ir nustebino, ir nudžiugino energingo Vytauto Alksninio skambutis iš Connec- ticut valstijos. A. Alksninis nuolatos ieško būdų padėti tautiečiams tėvynėje, o suradęs – neduoda miegoti nei sau, nei kitiems. Šį kartą klausimas buvo trumpas ir aiškus: „Ar rei- kia daržovių sėklų nemoka- miai?“ Aisku, sutarėme labdarą imti. Po to į akciją įsijungė Romualdas Veitas, kurio fir- ma organizavo talpintuvo su sėklomis (18,000 svarų) prista- tyti į Rygą bei Bostono LCR (Lietuvos Vaikų globą) pre- zidentė Daiva Veitas-Neidhardt, skatinusi mus aktyviai dalyvau- ti šioje labdaringoje veikloje. Sėklos atvyko, nes iškėmė daugybę Lietuvos muitinės biurokratinių barjerų ir išda- linome jas Lietuvos Žemės ūkio akademijos darbuotojams bei dalį atidavėme Lietuvos ūki- ninkų sąjungai ir Lietuvos So- dininkystės-daržininkystės in- stitutui. Labdara pasiekė savo tikslą, buvo nudžiuginta dau- gybė daržininkų, kurie dabar jau laukia derliaus.

Ačiū visiems vienaip ar kitaip prisidėjusiems, organizuojant labdarinę pagalbą Lietuvos daržininkams. O prieš kurį laiką vėl skam- bino R. Veitas – ruošiamas nau- ja daržovių sėklų labdaros siun- ta, kuri turėtų pasiekti Klaipė- dos uostą rugpjūčio antroje pu- sėje. Taigi, Lietuvos daržininkai vėl bus nudžiuginti.

Prof. Romualdas Deltuvus
LŽŪA prorektorius

• 1989 m. vasario 15 d. Kremlius paskelbė, kad sovietų kariuomenė pagaliau atitrau- kiama iš Afganistano. Devyne- rius metus trukusiam kare žuvo ir nemažai lietuvių karių, paimtų į Raudonąją armiją.

• 1967 m. birželio 17 d. Kini- ja paskelbė, kad pagaliau sėk- mingai buvo išmėginta vande- nilio bomba.

A.†A.

RAYMOND J. ČIUŽAS

Gyveno Evergreen Park, IL, anksčiau Chicagoje. Mirė 1995 m. rugpjūčio 27 d., sulaukęs 52 metų. Gimė Lietuvoje 1943 m. balandžio 10 d. Nuliūdę liko: žmona Margaret. Velionis buvo sūnus a.a. Stasio ir Josephine Spač- kauskaitės Čiužų.

A. a. Raymondas 30 metų dirbo ABC Rail kompanijoje, Chicago Heights.

Gedulingos šv. Mišios už velionį bus atnašaujamos rugsėjo 16 d. 10 val. ryto St. Bernadette bažnyčioje, 9343 S. Francisco Ave., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės buvo privacios.

Nuliūdusi žmona.

Laidotuvių direkt. Krueger Funeral Home, Ltd. Tel. 708-388-1300.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad netikėtai mir- tis pasiėmė Amžinybėn mūsų mylimą Brolį

A.†A.

VACLOVĄ TAMOŠAITĮ

Mirė 1995 m. rugsėjo 7 d., sulaukęs 75 metų, Melbourne, Australijoje.

Gimė Lietuvoje, Nemakščiuose, Raseinių apskr. Iki 1944 m. gyveno Tauragėje, išėmė į Australiją.

Liūdesyje liko duklė Regina, Vokietijoje; seserys: Ona Toliušienė, Eugenija Grigienė, Janina Lelienė; broliai: Petras, Vokietijoje, Vytautas su sūnumis, Stasys su šeima, Australijoje; pusbrolis Vytautas Tamošaitis su šeima Los Angeles; dėdėnė Eugenija Tamošaitienė, Los Angeles ir visi artimieji.

Liūdentys broliai ir seserys.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Inž. RAIMUNDAS MIŠAUSKAS

Prieš dešimtį metų, Aukščiausiam pašaukus, negailė- tinga mirtis iš mūsų tarpo, 1985 m. rugsėjo mėn. 11 d., atskyrė mano mylimą sūnų RAIMUNDĄ.

Jis visada yra ir pasiliks mano mintyse ir maldose. Tegu išsisia Amžinojo Ramybės.

Už a.a. RAIMUNDĄ sielą šv. Mišios bus atnašaujamos Lietuvoje, Tėvų Pranciškonų koplyčioje, Kennebunkport, ME ir š.m. rugsėjo mėn. 17 d. 9 val. ryto, Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje.

Maloniai kviečiu visus gimines, artimuosius, draugus ir pažįstamus šv. Mišiose dalyvauti.

Liūdinti motina Teofilė Mišauskienė.

A.†A.

ELENAI GERULAITIENEI

mirus, dukterį IRENĄ VIRKUS, sūnus LEONARDĄ ir JURGĮ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdim.

L.D.K. Birutės draugijos Detroito skyrius

A.†A.

ONAI ŽILINSKIENEI

mirus, vyrui PETRUI, seseriai MARIJAI INDRIS ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Clevelando Ateitininkai Sendraugiai

A.†A.

ZOFIJAI BUDRIENEI

tebūna šviesu! Nuoširdžiai užjaučiame velionės marčią IRENĄ BUDRIENĘ, anūkus, visus velionės artimuosius ir liūdinčius gimines Lietuvoje.

Lietuvos Dukterų draugija

DRAUGAS, antradienis, 1995 m. rugsėjo mėn. 12 d.

5

Baltas, baltas, kaip vėsnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus...

B. Brazdžionis

Iki Viešpats ištisia ranką savo
Ir pakviečia į Dangiskų namus.

Taip 1990 m. rugsėjo mėn. 13 d. buvo pakviesta mūsų mylima Sesutė, miela Teta.

A.†A. GRAŽINA BALSIENĖ DAUGVILAITĖ

Palikai mus visus dideliame liūdesyje. Skausmo ašara dar vis teberieda. Trūksta mums Tavęs labai. Visur pasigendame Tavęs. Tu esi su mumis dienos darbuose ir mūsų maldoje iki Viešpats ir mums ištisęs savo gailėstinga ranka.

Kartu su liūdesiu prisimename ir Tavo mylimą vyrą

A.†A.

VYTAUTĄ BALSĮ,

kuris išėjo su Tavim susitikti š.m. balandžio mėn. 27 d. Ir dabar kartu ilsitės šv. Jono kapinėse. Mississauga, Canada.

Visus artimuosius nuoširdžiai prašome prisiminti ir pasimelsti už a.a. Gražinos ir a.a. Vytauto sielas.

Liūdėdami prisimename Jus su meile ir pagarba.

Brolis Jurgis, seserys – Vanda ir Zota su šeimomis.

P A D Ė K A

A.†A.

GENOVAITĖ AŽUBALIENĖ MARKEVIČIŪTĖ

Mūsų mylima Mamytė ir Močiutė, netikėtai, staiga mirė 1995 m. gegužės 9 d. ir buvo palaidota gegužės 13 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje šalia savo vyro a.a. dr. Alfonso ir mamytės a.a. Cecilijos Markevičienės.

Gili padėka kun. A. Paliokui už maldas koplyčioje, šv. Mišių auką ir pamokslą bažnyčioje bei laidojimo apeigas kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame visiems atsilankiusiems atsi- sveikinti su Mamyte koplyčioje ir palydėjusiems ją į Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame visiems prisijungusiems gėlių. Širdingai dėkingi draugams ir pažįstamiems, kurie paguodė mus žodžiu ar raštu ir paaukojo jos atminimui labdarai ir šv. Mišioms.

Ačiū sol. D. Stankaitytei už gražų giedojimą ir R. Sokui už vargoninkavimą bažnyčioje. Ypatingai dėkojame Ritai Kazlauskaitėi už jaudinantį smuikavimą šv. Mišių metu.

Dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriui D. Petkui už patarnavimą.

Nuliūdę: duklė Dalia ir žentas Casimir Woss; anūkai Gintaras ir Algis.

Ilgametei birutėčių draugijos pirmininkei

A.†A.

KRISTINAI DAUGVYDIENEI

užbaigus žemiškąją kelionę, jos sūnų ir dukrą VIRGINIJĄ su šeimomis ir seserį ZITĄ URMAN- VIČIENĘ užjaučiame ir kartu liūdim.

L.D.K. Birutės draugijos Detroito skyrius

MOKSLININKAI, Ruoškitės MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMUI!

IX Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas įvyks š.m. lapkričio mėn. 22-25 d., Vilniuje, Lietuvoje. Globoja Lietuvos Mokslininkų Sąjunga, Švietimo ir Mokslo Ministerija ir Lietu- vos Mokslo Taryba. Jau sudarytas organizacinis komitetas. Jam vadovauja prof. Kazimieras Pyragas ir pavaduotojas dr. Juras Urbikas.

Pranešimų tezes ir biografią (lietuvių ir anglų kalba), paruošti vieno mašinraščio puslapio ilgio ir siųsti:

Elektroniniu paštu: mks96@uj.plt.lt.

Fax: 011-370-2-725692

Tel: 011-370-2 728261

Adresas: IX M.K.S., Studentų 9-39, VPU Teorinės Fizikos Katedra, 2034 Vilnius, Lietuva.

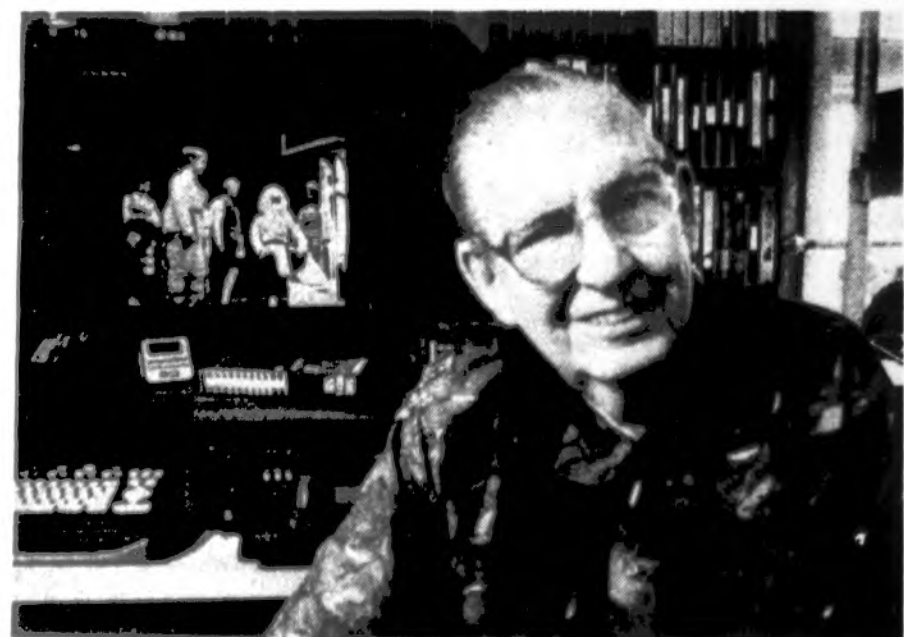
Dėl smulkesnės informacijos apie IX M.K. Simpoziumą Lietu- voje, prašome kreiptis į arch. Albertą Kerolį, 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-599-2000. Organi- zuojama bendra išvyka su svečiais per Travel Advisers kelionių biurą, tel. 708-524-2244. Išvykstame lapkričio 21 d. Kelionės kaina \$605.00.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Tauragės Lietuvių klubo metinė gegužinė vyks rugsėjo 17 d., nuo 12 val. vidurdienį, Šaulių namuose, 2417 W. 43rd St., Chicago. Po vasaros karščių bus malonu susitikti ir pabendrauti su seniau matytais draugais. Kviečiame narius ir jų draugus gegužinėje dalyvauti, smagiai praleisti laiką su tauragiškiais. Svečius linksmins Kosto Ramanausko orkestras.

Union Pier Lietuvių draugija rugsėjo 17 d., 4 val. popiet, „Gintaro“ vasarvietėje šaukia metinį narių susirinkimą. Kviečiame visi nariai ir apylinkėje gyvenantys lietuviai gausiai susirinkime dalyvauti. Pažymėtina, kad Union Pier Lietuvių draugija yra įsikūrusi prieš 34 metus (vienas jos iniciatorių yra ir dabartinis draugijos pirmininkas Algirdas Karaitis), visuomet gausiai rėmusi lietuvių spaudą ir labdarą, siūsdama siuntinius ir aukodama pinigus. Draugijai šiuo metu priklauso apie 70 narių, kurie visuomet prisideda prie draugijos darbų bei užmojų.

Rugsėjo 16 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejus ruošia Edwardo Mankaus pagerbimo pokylį. Edwardas Mankus ilgus metus dirbo First National Bank of Evergreen Park ryšių su visuomene direktoriumi. Išėjęs į pensiją, 1988 m. Edwardas Mankus įkūrė audiovizualinį teatrą Balzeko muziejuje, kurį finansškai remia First National Bank of Evergreen Park. Edwardas Mankus yra aktyvus kultūrinis ir etninis renginių organizatorius ir dalyvis. Jau per 50 metų jis fotografuoja ir propaguoja Southtown Dahlia klubo gėlių parodas, filmuoja ir fotografuoja Balzeko muziejaus ir kitų lietuviškų organizacijų renginius. Pokylis įvyks muziejaus Gintaro salėje. Pabendravimas 7 val., vakarienė 8 val. Būtina rezervuoti vietas telefonu (312) 582-6500.

Edwardas Mankus savo studijoje Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, kur jis tvarko ir režisuoja vaidinimus.

x TRANSPAK praneša: „Lietuvos užsienio prekybos balansas pirmąjį metų ketvirtį buvo neigiamas – importas viršijo eksportą 525 mln. litų, praneša Statistikos departamentas“. Siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Tauragės Lietuvių klubo gegužinė įvyks rugsėjo 17 d. 12 val. Šaulių namuose. Kviečiame narius ir jų draugus gegužinėje dalyvauti. Gros K. Ramanausko orkestras.

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Senatorius Richard J. Durbin.

Vieninteliam lietuviui, kandidatui į JAV Senatą, Illinois valstijos Kongreso atstovui Richard J. Durbin, priėmimas ruošiamas penktadienį, rugsėjo 15 d., tarp 7:30 ir 9:30 val. vakare, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Visos aukos mielai priimamos, visi laukiami palinkėti sėkmės tikram lietuviui ir Lietuvos draugui Richard Durbin, kurio motina gimusi Jurbarko. Iki pasimatymo vis „Lithuanian Americans for Durbin“!

„Grandies“ vaikų ratelių šokėjai! Jūsų mokytojai Rima, Tania, Vida ir Marius bei padėjėjai Krista ir Dainius laukia jūsų atvykstant į registraciją ir repetitijas šį penktadienį, rugsėjo 15 d., 6 v.v., Lietuvių centre, Lemonte. Turint klausimų, skambinkite vadovui Violetai Fabianovich tel. 312-436-1624. Laukiame naujų šokėjų!

Čikagos liuanistinėje mokykloje šiais metais suteiko dirbti šie nauji mokytojai: Vida Gaizytė, Renata Butauskienė, Dalia Gedvilienė, Vytautas Pabedinskas, Kristina Vaičiūnienė ir Česė Kalnienė. Nauji mokiniai gali dar registruotis šį šeštadienį, rugsėjo 16 d., 9 val. ryte.

POPIETĖ „SEKLYČIOJE“ SU LIETUVOS AMBASADORIUM

Rugsėjo 6 d. visos gatvės vedė „Seklyčia“. Šios dienos pagrindiniu kalbėtoju buvo numatytas dr. Alfonsas Eidintas, Lietuvos ambasadorius Amerikai. Salėje visos vietos buvo užpildytos. Birutė Jasaitienė pakvietė gen. garbės konsulę Čikagoje supažindinti susirinkusius su aukštu Lietuvos pareigūnu. Vaclovas Kleiza pasidžiaugė, kad ambasadorius yra labai veiklus ir noriai bendradarbiauja su išeivijos lietuviais. Jis taip pat pažymėjo, kad dr. A. Eidintas, eidamas ambasadoriaus pareigas, labai sumaniai atstovauja Lietuvai ir visada kelia Lietuvos vardą pasaulio tautos.

Dr. A. Eidintas pasidžiaugė, kad gali prabilti ir taip gausiai susirinkusius tėvynininkus, nes ne visada mato tiek daug žmonių – kitose lietuvių gyvenamose vietovėse jų yra mažesnis skaičius. Savo pranešime dr. A. Eidintas aptarė Lietuvos padėtį

„Margučio II“ radijo transliacijos turi būti pradėdamos iš nieko, nes, nutraukus buvusias laidas, buvo rasta daug skolų. Pasitikėta geru lietuviu vardu, tačiau skolos turi būti atlygintos. Taip pat nerasta ir jokios transliacijos perduoti aparatūros. Nepaisant šių problemų, daromas perorganizavimas – norima kaip nors išlaikyti tai, kas Čikagos ir apylinkių lietuviams buvo svarbu ir labai reikalinga. Tų radijo valandėlių metu visos dėmesys bus skiriamas mūsų reikalams, neužmirštant ir Lietuvos. Labai reikalingos aukos, kurias galima įteikti „Seklyčioje“, mūsų Socialinių reikalų raštinėje, 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Čekius prašome išrašyti: **Lithuanian Radio Margutis II**. Jei mūsų visuomenė tuoj padės savo aukomis, tai radijo programą bus galima pradėti rugsėjo 25 d., 9:05 val. vak., 1450 AM bangomis. **Bet turime veikti skubiai.** Mūsų organizacijos, klubai ir įvairūs sambūriai prašomi savo norimus pranešimus pakelbti, įteikti „Seklyčios“ raštinėje arba siųsti aukščiau nurodytu adresu.

Jaunimo centro Moterų klubas maloniai kviečia visus atsilankyti į pirmąją poatostoginę šio sezono vakaronę šį penktadienį, rugsėjo 15 d., 7 val. vak. Programoje matysite Penktosios lietuvių sporto šventės vaidinimus. Ją paruošė ir komentuos žurn. Edvardas Šulaitis. Kurie šventėje neturėjo progos dalyvauti, galės pamatyti, ko nematė, o dalyvavusiems bus malonu prisiminti, ką matė Vilniuje.

Lietuvių diena vyks rugsėjo 17 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Pradžią 12 val. – vidurdienį. Rengia LB Vidurio vakarų apygarda su aštuonių LB apylinkių talka ir parama. Svečių lauks šilti lietuviški pietūs su kava ir pyragaičiais, o taip pat ir gerimai. Programą atliks sol. Vytautas Šiškauskas. Visi lietuvių iš Čikagos, jos priemiesčių, Wisconsin, Indiana ir Michigan valstijų, maloniai kviečiami dalyvauti.

Lietuvos ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas, lydimas ambasados Vašingtone tarnautojų dr. Vytauto Žalio ir Ramūno Astrausko, apsilankė „Draugo“ redakcijoje ketvirtadienį, rugsėjo 7 d. Buvo pasikalbėta rūpimais klausimais, bendradarbiavimo bei bendravimo reikalais ir apskritai ambasadoriaus Eidinto kelionės į Čikagą tikslais. Kaip matome iš pranešimų, ambasadorius susitiko su įvairių visuomeninių ir kultūrinių organizacijų bei įstaigų asmenimis.

(sk)

Poetas Algimantas Mackus bus prisimintas pristatant jo naują raštų knygą „Ir mirtis nebus nugalėta“. Redaktorius Virginijus Gasiūnas peržvelgė A. Mackaus kūrybos vertinimo istoriją, akt. Audrė Budrytė skaitys poeto eilių. Renginys įvyks rugsėjo 17 d., sekmadienį, 4 v. p.p. Balzeko muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Rengia Santara-Sviesa.

(sk)

tarptautinėje plotmėje ir demokratijos kūrimą Lietuvoje, kuris labai palengva vyksta. Jis paminėjo, kad Lietuva yra jauna demokratinė valstybė. Veikia ir opozicinės jėgos, kurios nevėsada sutinka su valdančios partijos mintimis bei sprendimais. Lietuvoje yra laisva spauda, nes yra per 400 įvairių laikraščių. Praeitę buvo dar daugiau. Laikraščių skaičius mažesnis, nes labai brangūs popierius ir jis vis brangsta. Prenumeratų kainos aukštos, skaitytojai neįstengia laikraščių užsiprenumeruoti. Laikui bėgant, laikraščiai su mažu prenumeratorių skaičiumi išnyks arba turės jungtis prie geriau administruojamų laikraščių leidimo bendrovių. Laikraščiai yra valstybės veidrodys, rodo tikrą gyvenančios tautos pulsą. Lietuvoje šiuo metu yra per 680 įvairių leidinių. Veikia keturios televizijos stotys; viena yra valstybinė, o 3-privatinės rankose. Reikia pripažinti, kad Lietuva po daugelio priespaudos metų žengia spartiai į demokratinį gyvenimą.

Dr. A. Eidintas apžvelgė politinius ir ekonominius ryšius su kitomis valstybėmis. Yra daug opijų klausimų, kuriuos išsiaiškinti nėra mažai laiko. Lietuva daug dėmesio skiria išeivijai ir pasaulinę rinką su savo gaminiams. Dr. A. Eidintas išskėlė daug klausimų, kurie buvo paminėti spaudoje ir klausytojams jau buvo žinomi.

Po pranešimo klausytojai galėjo klausyti klausimus. Klausimai buvo gana svarūs, daugiausia apie gyvenimą Lietuvoje, valdančios partijos nesugebėjimą aprūpinti gyventojus geresnėmis gyvenimo sąlygomis, valdžios žmonių neįsistatavimą buvusių partizanų ir iš Sibiro grįžusių asmenų. Užsienio pirklių užpila Lietuvą savo pasenusiais ir menkos vertės gaminiais, o Lietuvoje pagaminti, kad ir būdami kokybiškai daug geresni, nepajėgia konkuruoti, nes jų pagaminimo kainos yra aukštesnės. Kodėl Lietuva nekelia įvežimo mokesčių?

Dr. A. Eidintas bandė atsakyti į visus klausimus, kalbėdamas jau senai žinomais aiškiais, nepasakydamas nieko naujo. Iki kurio klausimus nebuvo atsakyta su nuoširdumu, sudarant vaizdą, kad kas nors slepiama. Tokie atsakymai susirinkusių tarpe sukėlė nepasitenkinimą.

Klausytojams susidarė vaizdas, kad visi Lietuvos valdžios žmonės, atvykę pas išeivijos lietuvių, kalba tą patį, nepasakydami nieko naujo, o tik girdami, kad gyvenimas gerėja ir normalėja. Niekada neužsimena, kas yra daroma, kad būtų sustabdytas kysininkavimas, svetimto turto grobimas, kova su plintancionimis vagystėmis, girtuokliavimu, skatinimu dūžinti Lietuvos gyventojų prieraigų, kėlimui Lietuvos žemės ūkio. Kodėl daromos nuolaidos atėjūnams į Lietuvą, o buvusiems Lietuvos piliečiams daromi sunkumai.

Birutė Jasaitienė dėkojo dr. A. Eidintui už padarytą pranešimą ir atsakymus į pateiktus klausimus, nors gal atsakymai visų nepatenkino. Taip pat dėkojo dr. Vytautui Žaliui, pirmajam ambasadoriaus patarėjui, ir Ramūnui Astrauskui, ambasados administratoriui bei kompiuterių specialistui, pirmą kartą atsilankiusiems į „Seklyčią“.

Parangmį vadovė Elena Sirutienė kvietė susirinkusius popietės dalyvius neskubėti namo, bet ramiai padiskutuoti pranešėjo ir klausytojų iškeltus klausimus, bevalgant „Seklyčios“ šeiminkų pagamintus pietus.

Ant. Pauzuolis

Vienos Pedagoginio lit. instituto išleistuvėse Jaunimo centro didžiojoje salėje. Priekyje – instituto absolventai laukia savo diplomų įteikimo. Pedagoginis lit. institutas mokslo metus pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 16 d., 9 val. r., Jaunimo centre. Priimami ir nauji studentai, baigę lituanistines aukštesnias mokyklas. Visi kviečiami įsijungti į šią prasmingą lituanistinio švietimo tąsą.

Nuotr. Jono Tamulaičio

SOLISTAS DANIELIUS SADAUSKAS LEMONTE

Iš Vilniaus į Šiluvos atlaidus kartu su prelatu Kazimieru Vasiliausku atvyko žinomas ir mėgstamas Lietuvos valstybinės filharmonijos solistas Danielius Sadauskas. Prieš koncertą norėjome arčiau susipažinti su solistu, jo gyvenimu ir kūryba. Susitikom ir pasikalbėjome.

Pirmieji būsimo solisto „mokytojai“ buvo Skersamiškių viešvietė. Ten prasidėjo vėliau jau profesionalaus dainininko gyvenimą lydinčios dainavimo pamokos. Tėvas kalėjo Sibire, o motina be duonos ir vilties su trimis mažamečiais berniukais slapstėsi nuo tremties. Todėl sovietų laikais solistui nebuvo leista išvažiuoti net ir į Vengriją.

Solistas Lietuvoje yra mėgstamas, įvertintas ir laukiamas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, D. Sadauskas dainavo daugelyje užsienio kraštų. 1989 m. lankėsi Australijoje ir štai ką „Mūsų pastogėje“ skaitome: „Lietuvos filharmonijos solistas Danielius Sadauskas yra brangus Lietuvos turtas. Jis yra Lietuvos lošių saugotojas, kūrejas ir dalintojas. Jis atvežė mums klasiškai išpuosą lietuvišką dainą ir su tokiu žydriniu talentu, su tokiu iškiliumi asmenybės spindėjimu paskleidė mūsų tarpe. Balsas – lyrinis baritonas, platus, sodrus, galingas, tobulas, išlavintas, pajėgus išreikšti dramatinę pergyvenimą audrą, o taip pat ir švelnius, subtilius jausmo niuansus“.

Danielius Sadauskas labai daug koncertuoja, yra įdainavęs septynias plokšteles, ypač daug jo įdainavimų sukaupia Lietuvos radijo ir televizijos fonduose. Danielius Sadauskas sausio 13-tos naktį praleido prie Lietuvos parlamento ir televizijos

x Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania globoja vieną našlaitį Lietuvoje. Pratesdami globos mokesčius metams, per Vito A. Yucius atsuntę \$150. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. (sk)

x TravelCentre, Ltd. praneša, kad kelionė iš Čikagos į Havajus – \$669. Į kainą įskaičiuojama: lėktuvo bilietis ir 5 naktys viešbutyje. Kreiptis: TravelCentre, Ltd., T. Lesnias, 121 E. Liberty, Wauconda, IL 60084, tel. 708-526-0773. (sk)

x Dr. K. Jablonskis, Westchester, IL globoja našlaitį Sigatą Lietuvoje. Atsiuntę \$150 ateinančių metų globos mokesčių. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

bokšto. Nuosekliai eina Lietuvos atgimimo keliu. Jis kaip ankščiau, taip ir dabar vis suranda Lietuvos muzikos ir poezijos srityje ką nors naujo, negirdėto, pamiršto. Jis įkūrė labdaros fondą „Muzikinė auka“, kurio tikslas yra skleisti kultūros lobyno turtais, prikelti iš užmaršties vertingiausią kūrybą. Fondas rengia labdaros koncertus tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų. Surinktos A. Vienažindžio, A. Baranausko giesmės ir dainos. Išleistas A. Baranausko „Artojo giesmės šventos“. Solistas, pasikvietęs talkon Jaunimo teatro aktorius F. Jakštą, R. Vilkaitį, kompozitorius V. Juozapaitį, apie 200 kartų Lietuvoje ir Lenkijoje lietuviams rodė unikalius šių kunigų-poetų gyvenimo ir kūrybos fragmentais parengtas programas.

Idomu yra ir tai, kad solistas Antano Baranausko „Anykščių šilė“ gieda atmintinai. Buvo pamiršta, kad pats vyskupas iki mirties mėgo jį dainuoti.

Šiuolaikiniam skaitytojui nelengva pajusti ir suvokti beveik priešpusantro šimtmečio rašytoją, sako prof. V. Kubilius. „Šilė“ reikia išgirsti giedamą. Toksai „Šilėlio“ atgaivimas suteikia unikalią išpūdį. Išsimeklia mūsų laikas, mūsų gyvenimas. Klausytojas gauna turiningą, emocinį kūrinių. Reikėtų padaryti jo išrašą, tas būtų nepakeičiama mokytojų priemonė ir daugeliui padėtų suvokti, kokie lobiai slypi mūsų poezijoje. Danieliui Sadauskui giedant „Šilė“, klausytojai pajunta senovinį Lietuvos grožį, tragišką Lietuvos likimą. D. Sadauską, giedantį „Šilė“ išgirsime atvykę į koncertą.

Solistas išleido A. Vienažindžio ir A. Baranausko giesmių kasetę, kurią atsivežė ir pas mus. Jis ruošia M. Mažvydo giesmių ir jo gyvenimo fragmentais paremtą programą, skirtą pirmosios lietuviškos knygos 450 metinėms. Tai tikrai didelis ir labai reikalingas solisto Danieliaus Sadausko darbas.

Danieliaus Sadausko koncertas Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, rugsėjo 14 d. (ketvirtadienį) 7:30 v.v. Lietuvių dailės muziejaus patalpose. Koncertą rengia PLC renginių komitetas. **Bronė Nainienė**

IŠ ARTI IR TOLI

PHILADELPHIA, PA

MOTERŲ VEIKLOS JUBILIEJUS

Šiais metais Lietuvių Moterų klubų federacijos Philadelphia klubas švenčia savo 45-tąsias gyvavimo sukaktuves. Šis jubiliejus bus pažymėtas kartu su Tautos švente, š.m. rugsėjo 17 dieną, sekmadienį, pradedant 10:30 v.r. iškilmingomis Mišio-

mis Sv. Andriejaus bažnyčioje, (19th & Wallace St.). Po Mišių, parapijos salėje ruošiamos vakšės ir pritaikyta programa, kurios meninę dalį atliks vilnietis, jaunas kompozitorius-pianistas Andrius Žlabys. Šis 18 metų lietuvis, savo talento dėka, po sėkmingo pasirodymo Interlochen muzikos akademijoje, Michigan, laimėjo stipendiją toliau lavintis Philadelphia Curtis muzikos institute.

Valdyba kviečia visuomenę dalyvauti Philadelphia Moterų klubo jubiliejaus ir Tautos šventės renginyje. Moterys ir mergaitės prašomos pasipuoti tautiniais drabužiais ir įsijungti į procesiją bažnyčioje.

Sng.

CLEVELAND, OH

SLA 65-ASIS SEIMAS CLEVELANDE

Š.m. rugsėjo 22-23 d. Clevelande susirinks seniausios Amerikos lietuvių draudimo organizacijos, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje atstovai iš įvairių JAV vietovių savo 65-am Seimui. Per 109 gyvavimo metus SLA darbai Amerikos lietuvių apjungime, narių draudime, religinėje, tautinėje, kultūrinėje ir Lietuvos atstatymo veikloje atnešė daug gražių vaisių. Pagal išgales, SLA ir toliau vysto savo veiklą.

Seimo posėdžiai vyks Holiday Inn, 28500 Euclid Avenue, Wickliffe, Ohio 44092 (prie I-90 greitkelio). Posėdžių pradžia penktadienį, rugsėjo 22 d., 10 valandą ryto. Seimo renginiai vyks Lietuvių namų patalpose, 877 East 185-a gatvė, Cleveland, Ohio 44119.

Atstovų bei svečių susipažinimo vakaras vyks penktadienį, rugsėjo 22 d., 7 val. vak. „Gintaro“ svetainėje. Seimo iškilminga vakarienė vyks šeštadienį, rugsėjo 23 d., 7 val. vak. viršutinėje salėje. Kalbą pasakys žymus visuomenininkas, ilgametis Lietuvos diplomatas, ambasadorius Anicetas Simutis. Koncertinę dalį atliks sopranas Virginija Bruožytė-Muliolienė, akompanuojant Romai Bandzienei.

Lietuvių visuomenė yra kviečiama atsilankyti seime bei renginiuose. Dėl vakarienos bilietų prašoma kreiptis pas O. Jokūbaitienę, tel. 481-7161, S. Mačienę – 481-4504, A. Pautienę – 383-8225 arba I. Stankų – 531-9587.

Paruošiamas darbus atlieka iš SLA 14, 136 ir 377 kuopų sudaryta Seimo rengimo komisija: V. Jokūbaitis – pirmininkas, E. Bernotienė – sekr., J. Budrienė, Z. Dučmanas – ižd., U. Gaizutienė, O. Jokūbaitienė, L. Kedys, S. Mačienė, Mačys, B. Pautienienė, A. Pautienis – vicepirm., I. Stankus, K. Vaičiūnienė ir kt.

A. Pautienis

SLA 136-os kuopos pirm.